

Підсумки 1933 сільсько-господарського року і завдання готування весняної сівби

1. Доповідь тов. В. Я. Чубаря на об'єднаному пленумі ЦК і ЦКК КП(б)У 18-XI—1933 р.

2. Промова тов. П. П. Постишева на пленумі ЦК і ЦКК КП(б)У 19-XI—1933 р.

3. Резолюція об'єднаного пленуму ЦК і ЦКК КП(б)У на доповідь тов. В. Я. Чубаря, ухвалена 22-XI 1933 р.

Доповідь В. Я. Чубаря

1. Геніальний провід вождя партії тов. Сталіна і Ленінського ЦК— вирішальна передумова наших перемог.

Товариші, раніш, ніж перейти до характеристики підсумків 1933 сільсько-господарського року, дозвольте нагадати вам деякі передумови, які визначили роботу партійних організацій України цього року і які визначили успіхи та досягнення, що ми їх маємо на фронті боротьби за піднесення сільського господарства.

Вождь нашої партії, робітничого класу і колгоспних мас—тов. СТАЛІН в своєму історичному виступі на січневому об'єднаному пленумі ЦК і ЦКК ВКП(б) «Про роботу на селі», з усією властивою йому ясністю вказав всім комуністам, а ці вказівки, перш за все, безпосередньо, найближче стосувались комуністів, що працюють на Україні, як треба в нових умовах керувати сільським господарством, керувати колгоспами по-більшовицькому.

Тов. Сталін говорив: «без систематичного втручання радянської влади в справу колгоспного будівництва, без її систематичної допомоги налагодити таке господарство неможливо...

З цього виходить, що партія, якщо вона хоче керувати колгоспним рухом, повинна входити в усі деталі колгоспного життя і колгоспного керування. З цього виходить, що партія повинна не зменшувати, а помножувати свої зв'язки з колгоспами, що вона повинна знати все, що відбувається в колгоспах, щоб вчасно допомогти і запобігти небезпекам, які загрожують колгоспам».

Ці вказівки і сувора критика наших помилок, в справі керування колгоспами і сільським господарством, озброїли партійну організацію України для боротьби за ліквідацію того ганебного прорива, в якому перебувало сільське господарство України в 1931-32 роках. Провал хлібозаготівель по

Україні в цілому й особливо в вирішальних хлібних областях, загроза провалу весняної сівби 1933 року викликала з боку ЦК ВКП(б) сувору, але цілком вірну, цілком правдиву постанову від 24 січня 1933 року. Ця історична постанова стала тим фактом, який змінив роботу парторганізацій України і спрямував всі наші сили на боротьбу за піднесення соціалістичного сільського господарства України. ЦК ВКП(б) зміцнив керівництво обласних парторганізацій, прискорив укомплектування політвідділів МТС і радгоспів, таким чином кинув велику силу перевірених більшовиків на зміцнення парторганізацій України. Це все забезпечило ту бойову мобілізацію наших сил, яка обумовила, на основі розгортання більшовицької самекритики, ліквідацію припущених помилок, подолання опору і шкідницької роботи куркульсько-петлюрівських елементів і всіх тих, хто боровся проти колгоспного ладу, хто намагався підірвати нашу боротьбу за соціалізм. Мобілізація нашої української парторганізації забезпечила більшовицьке запровадження в життя тих вказівок нашого вождя тов. СТАЛІНА, які він дав на об'єднаному пленумі ЦК і ЦКК і на Всесоюзному з'їзді колгоспників-ударників.

На цьому першому Всесоюзному з'їзді колгоспників-ударників тов. СТАЛІН знову поставив перед партією і керованими нею робітничим класом і колгоспним селянством найважливіші політичні і господарські завдання, що в цілому були спрямовані на те, як допомогти всім без винятку колгоспникам, і колишнім біднякам і середнякам піднятися до рівня заможних. Він говорив: «Ми добилися того, що підняли завдяки колгоспам бідняків до рівня середняків. Це дуже добре. Але цього мало. Ми повинні тепер добитися того, щоб зробити ще один крок вперед і допомогти всім колгоспникам і колишнім біднякам і колишнім середнякам—підняти до рівня заможних. Цього можна добитися і цього ми повинні добитися за всяку ціну».

І далі: «У нас є тепер все для того, щоб добитися цієї нашої мети. Наші машини й трактори використовують тепер погано. Землю нашу обробляють поганенько. Треба тільки поліпшити використання машин і тракторів, треба тільки поліпшити обробіток землі—і ми доб'ємося того, що збільшимо кількість наших продуктів удвоє, втроє. А цього цілком досить для того, щоб зробити всіх колгоспників заможними трудівниками колгоспних ланів».

З трибуни цього з'їзду тов. СТАЛІН указав багатомільйонним колгоспним масам ті шляхи, які ведуть і приведуть до успішного вирішення цього бойового завдання. Він сказав, звернувшись до колгоспників: «Від вас потрібне тільки одне: працювати чесно, ділити колгоспні прибутки за працею, берегти колгоспне добро, берегти трактори й машини, встановити добрий догляд коня, виконувати завдання вашої робітничо-селянської держави, зміцнювати колгоспи і вибивати геть з колгоспів куркулів та підкуркульників, що пролізли туди».

Цей заклик до колгоспних мас викликав нечуване піднесення ентузіазму, творчої ініціативи серед колгоспників і колгоспниць.

Мільйони кращих ударників, передовиків-колгоспників, під керівництвом партії, негайно взялись за поліпшення колгоспного господарства, за зміцнення трудової дисципліни, за перетворення колгоспів на більшовицькі, а колгоспників на заможні.

Велику роль в боротьбі партії, колгоспних мас за піднесення соціалістичного сільського господарства України відіграв той закон про хлібоздачу, що його було видано на цей 1933 рік. Цей закон ліквідував багато недоліків в нашій боротьбі за виконання колгоспниками і одноосібниками своїх зобов'язань перед державою щодо здачі хліба. Цей закон став великим рушієм в боротьбі за зміцнення колгоспу, його усупільненого гос-

подарства, став великою силою в організації кращих передовиків колгоспників, в організації боротьби за виконання державних зобов'язань.

До цих настановлень нашого вождя тов. СТАЛІНА, до цих настановлень партії до нас, для України, в боротьбі за піднесення сільського господарства, відіграло виключну роль, а для деяких районів вирішальну роль те, що ЦК ВКП(б) і Союзний уряд подали величезну матеріальну допомогу радгоспам, колгоспам і одноосібникам України.

Колгоспи і одноосібники одержали від держави насіннєву, фуражну, харчову допомогу з весни і на обробіток технічних культур близько 35 млн. пуд. збіжжя. Ця допомога була, повторюю, майже вирішальною для низки районів.

Але крім цієї допомоги ЦК ВКП(б), здійснюючи свою політику озброєння соціалістичного сільського господарства, найновішими машинами, кинув на Україну велику силу машин, тракторів, комбайнів, молотарок тощо.

За цей рік на Україні збільшилось тракторів майже на 15 тис. шт. Близько 48,5 тис. тракторів працює на колгоспних і радгоспних ланах України, вже зараз готуючи ґрунт під посів 1934 року. Близько 9 тис. вантажних машин працює в організаціях радгоспних, колгоспних, ВРПівських і інш. 4,5 тис. комбайнів працювало й працюють на ланах України в порівненні з тими 2 тис., які були на початку року, 30 тис. складних молотарок працюють у нас в колгоспах і радгоспах в порівненні з тими 25—26 тис., що були з початку року.

Треба відзначити роботу нашої соціалістичної промисловості, що виконуючи з успіхом свої виробничі завдання, забезпечила цю кількість машин для нашого соціалістичного сільського господарства.

Ця велетенська матеріальна допомога, поруч з політичним озброєнням колгоспних мас, та бойова робота партійних організацій по-новому, в основному визначили ті успіхи, що ми маємо в галузі сільського господарства на Україні в 1933 році.

2. Більшовицька самокритика наших помилок, посилення більшовицької пильності—могутня підойма в справі піднесення сільського господарства.

Постанова від 24 січня, як ви пригадуєте, обговорювалася на нашому пленумі в лютому і після пленуму була прийнята всією партійною організацією України до виконання. Після обговорення цієї постанови розгорнулася більшовицька самокритика недоліків в роботі всіх організацій, що допомогло розташувати краще сили партії, перебудувати свою роботу. Це допомогло очолити піднесення ентузіазму передовиків колгоспників в боротьбі за виконання чергових завдань. Це допомогло піднести на вищий щабель класову пильність і завдати нещадний вдар націоналістичному ухилу в лавах партії і тим контрреволюційним, націоналістичним, куркульсько-петлюрівським і махновським елементам, що заважали розвитку нашого колгоспного господарства, що намагалися зірвати виконання і в цьому році тих чергових господарсько-політичних кампаній, які стояли перед колгоспними масами України, перед парторганізацією України.

Ці вороги сиділи і в МТС, і в наших земельних організаціях, і в наших державних і громадських організаціях. Але піднесення класової пильності, непримиренна боротьба з класовим ворогом, його опортуністичною агентурою забезпечили те, що більшовики України спромоглися зміцнити організаційно-господарський стан колгоспів і забезпечили краще виконання своїх завдань, ніж це було перед тим.

3. Перебудова методів роботи, конкретизація керівництва.

Методи роботи партійної організації значно змінилися в цьому році, в порівненні з попередніми роками.

Поперше, дійсно більшовицькі директиви і вказівки в справі розв'язання чергових завдань, перевірка виконання цих директив, боротьба з перекрученням їх,—все це велось поруч з розгортанням політично-масової роботи серед колгоспних мас, все це велось поруч з розгортанням соціалістичних методів роботи, все це велось відповідно до настанов партії про роботу на селі.

Живе реагування на кожний факт з роботи наших низових організацій, що найбільше спостерігалось в Харківській, Дніпропетровській областях, характеризувало роботу наших партійних організацій в цьому році. Центральним радянським організаціям і ЦК часто доводилося використовувати досвід обласної роботи для того, щоб піднести в цілому на вищий рівень загальне керівництво України, щоб збільшити більшовицьку оперативність в боротьбі за виконання наших планів і програм. Спроби класового ворога, його агентури, ворогів колгоспного ладу зірвати і в 1933 році господарсько-політичні кампанії (а таких спроб було чимало), спроби підірвати виконання основного завдання перед пролетарською державою, а саме виконання зобов'язань по хлібоздачі і завдання осінньої сівби—розбилися об ту єдиноміцну стіну більшовиків України і передовиків-колгоспників, яка утворилася в наслідок розуміння настановлень партії і правильного оперативного керування роботою.

Обласні партійні організації, під проводом ЦК, широко розгорнули соціалістичне змагання між областями, районами, МТС і колгоспами, в самому низі в бригаді тощо; зміцнили провід колгоспів, МТС, районів, на допомогу колгоспам і колгоспним масам було пересунуто велику силу більшовиків з наших промислових підприємств з інших міст.

Постанова ЦК про колгоспний осередок, про парторганізаторів бригад в колгоспах відіграла велику роль в зміцненні партійного керівництва. Це допомогло внизу, в самому колгоспі, засвоїти ті методи більшовицької боротьби, які вже досить засвоєні в нашій соціалістичній промисловості, там, де міцна партійна організація, там, де комуністи ведуть перед, завжди є передовиками в боротьбі за виконання промфінплану.

Зміцнивши провід в колгоспах, МТС, районах, партійна організація України вела бойовий наступ на недоліки самих колгоспів. Як ви пригадуєте, в першу чергу було руба поставлено питання про зміцнення трудової дисципліни в колгоспах, про організацію ладу в них. Організація багатомільйонних мас колгоспників, встановлення правильної свідомої більшовицької дисципліни забезпечили кращу роботу в колгоспах, краще виконання директив, кращу організацію безпартійних мас. Це в свою чергу забезпечило успішне проведення основних великих с.-г. кампаній. Було проголошено непримиренну боротьбу тому безладдю в колгоспах, яке підривало міць багатьох колгоспів і добробут колгоспних мас, не давало змоги колгоспам стати на дійсно міцні підвалини, не давало змоги заповнити колгоспи соціалістичним змістом. Це безладдя було наслідком дрібно-буржуазних впливів класово-ворожих елементів, а то й прямо певної шкідницької роботи рештків куркульсько-петлюрівських і махновських елементів. Це було досить масовим явищем в 32 році. Ось чому, вже з початку весняної сівби українська партійна організація в центрі уваги своєї роботи поставила те, щоб почистити колгоспи від класово-ворожих елементів, щоб ліквідувати вплив цих ворожих шкідницьких елементів, щоб покласти край безладдю, щоб забезпечити правильну організацію роботи, щоб зміцнити бригаду, щоб зміцнити права й владу бригадирів, навести порядок в колгоспі, щоб сполучити краще керівництво з тим піднесенням активності передових колгоспників, яке сталося в наслідок правильної політики партії і вказівок вождя партії—тов. Сталіна.

Партійна організація України на допомогу колгоспам і колгоспникам кинула на село велику силу комуністів-організаторів більшовицької бо-

ротьби. Значно поширила партійну сітку в колгоспах. За даними обстеження 218 районів, на 1 травня 1933 року з 13.308 колгоспів всього 33,9% мали партосередки і кандидатські групи, на 1 вересня разом з утворенням парт. КСМ ядра та виділенням парторгів цей відсоток зріс до 71,5%. Більш 15.000 комуністів за цей час було надіслано на постійну й довготермінову роботу в МТС та колгоспи для зміцнення партійного керівництва.

Це все дало свої певні наслідки. Ось коротенько ті передумови й ті умови, за яких провадилась боротьба за виконання чергових планових завдань поточного 1933 року в сільському господарстві України.

4. Показники успіхів по основних завданнях.

В наслідок упертої більшовицької боротьби підсумки 33-го с. г. року багато кращі за попередні роки. Дійсно, ми в цьому році досягли великих успіхів в боротьбі за перетворення всіх колгоспів на більшовицькі. В цьому році ми створили міцну базу для того, щоб всіх колгоспників зробити заможними.

Ми ще спромоглися остаточно розв'язати це завдання в 33 році, але ті досягнення, що ми їх вже маємо, є перші кроки і наше даліше завдання є цілком перетворити в життя це гасло.

Доказом того, що ми маємо певні досягнення, певні зрушення в сільському господарстві є ті фактори, які ніхто не може заперечувати: ми цього року вперше за ряд років виконали план хлібоздачі, дотерміново—до Жовтневих свят. Ми заготовили на цей час понад 220% в порівненні зі задачею 32 року. Наші радгоспи на це число здали хліба майже втричі більш, ніж минулого року і понад два рази більше, ніж минулого року в цілому. Колгоспи виконали своє зобов'язання перед державою і в той же час забезпечили утворення насіннєвих і фуражних фондів. Поруч цього значно зросла вартість трудоднів. Натуроплата трудоднів зросла в цілому по Україні в 3—4 рази. Є багато колгоспів, де пересічно трудодень видається хліба у 8—10, а то 20 разів більше, ніж ці колгоспи видавали минулого року. Не такі вже рідкі випадки, коли колгоспник, що сумлінно працював у колгоспі, та має 300—350 трудоднів, одержує 500—600 пудів хліба.

Вибіркове обстеження Наркомзему 224 колгоспів показує систематичне зростання натурвидачі на трудодні. Так, по Харківській області було обстежено 71 колгосп і по всіх їх пересічно виходить, що видача на трудодень 1933 року складає 4,7 клгр. і утричі перевищує видачу попереднього 1932 року по тих же колгоспах. Візьмемо колгосп «Червоний шлях» Барвенківського району, де видача дорівнює 9,5 кгр., а торік $\frac{1}{2}$ клгр., майже в 19 разів вище торішнього. Колгосп «Перше травня»—Лозівського району, де видається 11,9 клгр., а торік видавалося 1,5 клгр., майже у 8 разів більше.

Те ж саме ми маємо і по Дніпропетровській області, де було обстежено 50 колгоспів, та в яких в цьому році пересічно в 6 разів більше видається, ніж минулого року. А в окремих колгоспах, як, наприклад, «Запорожець»—Апостолівського району, видається 15 кгр. на трудодень, проти 1,7 торік, у 9 разів більше. Колгосп «Зоря»—Кам'янського району 11 кгр., торік 0,6, майже у 20 разів більше.

Те ж саме по Одеській області, де обслідувано 88 колгоспів та де пересічно втричі більше сплачують на трудодень, а в окремих колгоспах в 10—12 разів більше. Те ж по Київській області. Таких фактів можна навести багато.

Основний факт, який заслуговує уваги, це те, що колгоспи, виконавши дотерміново свої зобов'язання перед державою до Жовтневих свят, цього

року мають всі можливості забезпечити свої потреби хлібом, утворити на-сіннєві й фуражні фонди, розподілити наслідки господарювання й після цього колгоспники можуть певну частину збіжжя пустити на продаж.

5. Боротьба за високий урожай в центрі уваги партійних та радянських організацій.

Ці успіхи в боротьбі за виконання закону про хлібопоставки, за виконання зобов'язань перед державою з боку колгоспів, колгоспників і одно-осібників, було забезпечено тим, що з початку весни колгоспні маси під проводом партії взялись по-новому боротися за високий врожай. Проведена значно краще, ніж в минулому році боротьба за надранній сів весною, скоріша та якісно краща уборка, в'язка снопів, боротьба зі втратами і крадіжками—забезпечили нам зібрати врожай зернових культур майже на 60—70% вищий, ніж минулого року. 1933 року ми домоглися такого врожаю, який забезпечив нам виконання державних зобов'язань, забезпечує утворення фондів, забезпечує задоволення потреб колгоспів і колгоспників.

Боротьба за врожай набула у нас належної уваги ще й тому, що партійні організації пам'ятали рішення партії, пам'ятали вказівки тов. Молотова на об'єднаному пленумі ЦК і ЦКК у січні, коли він сказав, що «тепер головний упор повинен бути скерований на завдання піднесення врожайності. Врожайність піднімали з весни, урожайність збереглася тому, що цього року, розпочавши за природних умов косовицю на 10 днів пізніше, ніж попереднього року, вивершили її раніш. Цього року в'язка снопів набула масового розміру. За звітними даними на 5 вересня 66% хлібних культур було зв'язано у снопи. Скиртування цього року, хоча почалося пізніше, але вже на 1-ше жовтня було проведено більш успішно; 94,3% проти 85,2% минулого року. На 16 листопада було обмолочено 87,6% проти 77% на 20 листопада минулого року.

Не лише у боротьбі за врожай хліба ми маємо певні зрушення. Ці зрушення ми маємо також у боротьбі за буряк. Посіявши буряк на 25 днів раніше попереднього року, цього року було забезпечено обробіток буряку в значно коротші терміни. Так, коли в 1932 році на 15 липня шарування було проведено на 74,7%, то цього року на 20 червня, тобто на 25 днів раніше, було проведено шарування на 97,3%. Проривка на 25 липня 1932 року—56,8%, цього року на 15 липня на 95%. Перевірка торік на 15 серпня—17%, ц. р. на 25 серпня—87%. Ці відсотки показують нам про певні зрушення, про великі досягнення в пеєрдових колгоспах і деяке відставання на окремих ділянках, де розтягли терміни, і затягли обробіток. Ті темпи, в боротьбі за виконання літніх кампаній, яких набули наші колгоспи, наші партійні організації, збереглися в значній мірі і у виконанні осінніх сільсько-господарських робіт. Цього року ми більш успішно провели осінню засівкампанію. Правда, треба визнати, що ми не спромоглися вкластися в ті терміни, що були встановлені ЦК КП(б)У і РНК, бо ряд районів і колгоспів затягли засів. Цього року ми вивершили осінню сівбу озимих культур на 5 листопада, тоді коли минулого року вона на це число не була вивершена.

Але тут вирішує не лише останній термін, а і те, що ми мали на 1-ше і на 15 жовтня, тобто на ті терміни, які забезпечують великий врожай озимих культур.

На 1 жовтня ми мали по Україні на 12,2% більш засіяної озимини, проти минулого року, причому засів пшениці більш на 780 тисяч га.

На 15 жовтня у нас було засіяно 85%, тобто на 10,6% більш за минулий рік. Пшениці засіяно більше на 730 тисяч га.

В цілому, в цьому році ми посіяли озимину раніш, при чому пшениці ми засіяли 103,4% планових завдань.

Колгоспи засіяли більш, аніж їм задано на 416,6 тис. га. Одноосібники, правда, трохи не досягли.

Той факт, що у нас основна маса—85% озимих було посіяно на 15 жовтня, показує, що ми маємо всі умови, щоб мати добрий врожай озимих культур в наступному 1934 році.

Проведення зяблевої оранки, підготовка до весняного засіву 1934 року проходить більш успішно, більш в короткі терміни, аніж це було раніш. На 16 листопада ми вже маємо 4107 тис. га зяблевої оранки. Правда, це не може нас задовольнити, але це більш, як у два рази перевищує рівень зяблевої оранки минулого року, тобто знов таки свідчить за успішну роботу, за більшу настигливість у виконанні цього завдання.

Краще, хоча і незадовільно, у нас провадиться і збирання цукрового буряку. Ми на сьогодні маємо майже весь буряк викопаний. На 1 листопада ми мали понад 20 районів, що закінчили копку буряку. Більш за 40 МТС на 1 листопада викопали свій буряк. Це, порівнюючи з минулим роком, вказує на велике зрушення.

6. Негайно підтягнути відсталі ділянки.

Значні успіхи, що їх досягла партійна організація України в справі піднесення соціалістичного сільського господарства, є лише перші успіхи; над закріпленням позицій, що вже завойовані, та підтягуванням ділянок, що відстають, доведеться ще не мало попрацювати.

Не може бути місця самозаспокоєнню, не може бути місця «благодушію», оскільки завдання, що їх ставить перед нами дальший зріст соціалістичного господарства, не зменшуються, а зростають, оскільки зростає соціалістичний сектор сільського господарства, що потребує посиленої уваги, посиленої роботи.

Наші радгоспи, серед яких є чимало відсталих, якими нам треба дуже й дуже багато ще займатися, рік-у-рік збільшують свої площі засіву, рік-у-рік збільшують свій обсяг робіт. Коли в 1931 році вони засівали 2 млн., то вже в 1933 році вони засіяли на 50% більше, тобто 3 млн. Коли наші колгоспи засівали в 1931 р. 17 млн. (кругло), то в 1933 році вони засіяли 19,5 млн.

Правда, засіви одноосібників зменшились, але це тому, що одноосібник вступає в колгоспи і вливається в загальне річище колгоспного руху.

Ми вже маємо колективізованих майже 73% господарств. Ми маємо понад 24 тисячі колгоспів, з охопленням ними всієї орної землі, майже на 85%.

У нас на сільсько-господарчому фронті, поряд передових господарств радгоспів, які мусять бути передовими, провідними, найліпше працювати в сільському господарстві, найкраще опанувати сільсько-господарські складні машини, є 649 МТС, які охоплюють 86% всієї усупільненої землі селянського сектора.

МТС, як нові організації, з яких значна частина, ще не закріпили своїх позицій, особливо ті, що утворилися влітку, потребують від партії особливої уваги.

Вирішним на сьогодні фактором в справі піднесення соціалістичного сільського господарства являються наші МТС і на них, як на організаціях, від роботи яких залежить розв'язання наших завдань і доведеться звернути увагу й окремо поговорити.

Можна було б навести ще багато фактів, що промовляють на наші успіхи. Але відмічаючи перемоги, яких здобула українська партійна організація в піднесенні с. господарства цього року, треба зосередити всі сили на ліквідацію тих хиб і недоліків, які зменшують наші темпи на низці ділянок і загрожують нам в боротьбі за цілковите здійснення настанов пар-

тій, за цілковите виконання планів і програмів соціалістичного сільського господарства. Ці відсталі ділянки не дозволяють нам заспокоїтись на досягнених успіхах, а вимагають від нас дальшої більшовицької настирливості в боротьбі.

7. Так само переможно, як хлібоздачу — вивершити виконання решти державних зобов'язань.

На фоні загальних успіхів на найважливіших вирішальних ділянках ми маємо ще райони, МТС, колгоспи, що відстають, які ще не стали міцно на ноги та які ще потребують допомоги й постійного піклування партії й Радянської влади.

Кеписько вийшло у нас цього року з картоплею і городиною, незадовільно проходить справа з олійними культурами, багато відстає районів у копанні й возовиці буряку, є відставання в справі утворення кормової бази, є втрати бавовни.

Візьмемо таку культуру, як соняшник, до якої спочатку весни ставлення було не досить добре, обробіток якої не був повнотою забезпечений і поставка державі якого іде ганебними темпами.

Терміни зриваються і утворюється таке становище, ніби то соняшник, це є десятиридна культура, яка не потрібна пролетарській державі. Між тим соняшник є та сировина для нашої промисловості, є та культура, яка в значній мірі поліпшує робітниче постачання.

Друга культура, з якою ми цього року маємо провал і про це треба прямо сказати,—це картопля. Недосіявши до планового завдання близько 300 тис. га картоплі ми й ту, що засіяли зберегли погано, а зараз так кеписько боролися за копку й вивозку, що у нас на 16 листопада план поставки державі картоплі виконано всього на 50,8%. Правда, в абсолютних цифрах картоплі на це число здано державі відсотків на 60 більше попереднього року. Але нам не завжди треба рівнятися по минулому року і не завжди можна заспокоюватися порівнянням з минулим роком. Нам доводиться рівнятися на ті планові завдання, які поставлені на цей рік і виконання яких розв'язує завдання робітничого постачання. Зовсім незадовільні темпи поставки картоплі по Вінницькій області, яка дає 36,5%, і по Київській області, яка дає 45% в той час, коли ці області мають основну масу плану картоплі. Ця культура, поруч успішного виконання хлібопоставок поруч з кращим збиранням буряків, ніж в попередньому році, заслуговує на більшу увагу, ніж це було приділено до цього часу.

Городини у нас на 16 листопада заготовлено всього 73,8%. В абсолютних цифрах більш, ніж попереднього року, але до плану ми не добрали майже 30% городини, а це значить, що певна частина цієї городини знаходиться під загрозою загибелі, коли наступлять холода, коли не можна буде зібрану городину вивозити.

8. Соціалістичному скотарству—належну кормову базу.

Є ще одна дільниця—це утворення кормових фондів для худоби. Сінозбирання цього року на 30 вересня у нас виконано на 74%. Лише одна область—Донецька перевиконала планове завдання. Заготовлено сіна цього року менше, ніж в минулому році. Тут видно, що дехто заспокоївся на гарному врожаї хліба, хлібних культур і покладається на наявність концентратів, недооцінює утворення фондів грубих кормів, недооцінює виконання планового завдання й сінозаготівлі.

Те ж саме ми спостерігаємо і в галузі силосування. По селянському сектору, на 16 листопада, план силосування, що його встановлено рішенням червнивого пленуму, виконано всього на 43,6% в той час, коли термін був встановлений для степових областей і районів 15-те жовтня, для

Лісостепу 1-ше листопада. Тут всі області кепсько боролися за виконання плану силосування, а це значить, що частина усуспільненої худоби буде кепсько забезпечена грубими кормами. Це значить, що деякі колгоспи примушені будуть більш витрачати коопкормів для рогатої худоби, відриваючи від коней та свиней.

Є ще одна дільниця — це бавовна, про яку тут треба нагадати. І на Дніпропетровщині, і в Одеській області спостерігалось негативне ставлення до виконання планового завдання з бавовни ще з весни. Сконцентровано було всю увагу на виконання плану з основних культур, за перемогу на основній ділянці. Райони, МТС і окремі колгоспи цю важливу культуру—бавовну, нову культуру на Україні, відсунули в другу чергу і в наслідок цього ми маємо дуже кепський урожай. Правда, до цього були ще несприятливі природні умови, але все ж настирливої, впертої боротьби по захисту бавовни, збирання ціві культури, не було у нас і майбутній рік загрожує великими труднощами щодо виконання плану засіву бавовни. І зараз немає справжнього готування до майбутнього року. Це спостерігається з виконанням планового завдання по проведенню зяблевої оранки в бавовняних районах, в бавовняних МТС. На Дніпропетровщині на 11 листопада Нижньо-Сирогізький район зябі підняв на 10%.

Я кажу й казав, що в додаток до несприятливих природних умов не було дійсної організації боротьби, було негативне ставлення до бавовни партійних організацій не лише окремих районів, а й цих областей.

Генічеський район виконав план оранки на 6,9%, Ново-Троїцький—на 4,9%. По Одеській області Кахівський район підняв зябі на 8,0%, а Хорлівський всього на 1,1%. Як же вони будуть сіяти бавовник по весні? Ця відстала дільниця є характерною, зрозуміло, не для передових, а для відсталих колгоспів. Але ж це значне відставання, заставляє нас поставити руба питання про підтягування відсталих районів, про посилення нашого керівництва на цих всіх ділянках. Відставання на цих участках сигналізує проте, що нам необхідна дальша мобілізація сил в ті терміни, що залишилися для виконання всіх завдань щодо усунення всіх перешкод, які гальмують наш рух вперед.

9. Радгоспи УСРР—в лави передових радгоспів Союзу.

Декілька слів про стан наших радгоспів. Радгоспи виконали свої зобов'язання про здачу хліба, але вони дуже кепсько провадили роботу коло осінньої сівби, особливо зернові радгоспи. Вони ще гірше виконують свої зобов'язання щодо зяблевої оранки.

В той час, коли свинорадгоспи, радгоспи НКЗему виконали й перевиконали план осінньої сівби, лише одиницями можна нарахувати зернові радгоспи, які виконали план осінньої сівби. В боротьбі за підготовку до весняної сівби 1934 року нам треба буде зайнятися радгоспами окремо. ЦК намітив деякі організаційні рішення для зміцнення керівництва радгоспів, зокрема намічено провести розукрупнення радгоспів, з тим, щоб наблизити керівництво до відділків, до тваринницької ферми, щоб посилити керівництво більш кваліфікованими робітниками там внизу, щоб забезпечити ліквідацію того ганебного низького рівня засвоєння високої техніки, який в цьому році був і є майже в більшості наших великих радгоспів.

Нам доведеться в додаток до розукрупнення запровадити дійсний госпрозрахунок відділків радгоспів з тим, щоб кожний колектив робітників в радгоспі, кожна партійна група відділку, партійний осередок знали, як вони працюють і мали свої певні госпрозрахунки з управою, могли розгорнути свою самодіяльність, могли змагатись з своїми сусідами.

В радгоспах, як і в МТС, в цьому році ми мали спроби ворогів перекрутити політику партії, зірвати хлібопоставки. За це яскраво промов-

ляє справа Одеського Зернотресту. Були ці спроби і в інших радгоспах. Партія кріпко ударила по цих спробах, партія поставила перед керівниками радгоспів і політвідділами завдання оздоровлення всього апарату радгоспів, очистити його від класово-ворожих елементів. Партія поставила завдання зміцнити радгоспи, забезпечити сталість робсили, забезпечити правильні взаємини радгоспів з колгоспами.

Наші радгоспи в цьому році терпіли дуже багато від нестачі робсили. Але основні умови для закріплення робсили, для правильного використання робсили, а саме побутові умови в радгоспах, не були піднесені на належний рівень. Ще гірше, багато радгоспів не зуміли договорами, на основі взаємодопомоги забезпечити одержання робсили з колгоспів. Багато радгоспів, замикаючись в свої відомчі інтереси, не вступили з колгоспами в ті добросусідські господарські стосунки, які забезпечували б цим радгоспам великий приплив потрібної робочої сили, забезпечували б правильні взаємини з колгоспами, правильне використання можливостей довколишніх колгоспів.

Розукрупнення радгоспів, зміцнення відділків, зміцнення керівництва, утворення кращих побутових умов, закріплення робсили, утворення постійних кваліфікованих кадрів, що працюють на машинах в радгоспах, складання правильних договорів з колгоспами—все це те, що допоможе радгоспам перетворитись на міцні господарчі одиниці. До цього ж, коли партійні організації, зваживши на досвід попередніх років і цього року, збільшать свою увагу, збільшать свій вплив на господарювання радгоспів—все це забезпечить піднесення радгоспів на той рівень, що зробить їх передовиками опанування вищої техніки, які всі своїм станом господарювання, як підприємства послідовно-соціалістичного типу, будуть впливати на весь хід соціалістичної реконструкції сільського господарства.

Для цього ми маємо певний час—зимові місяці. В цей час потрібно все зробити для того, щоб надолужити те відставання, яке було в цьому році в ряді радгоспів, щоб надолужити те відставання, яке ми мали й маємо в проведенні осінніх кампаній в них. Ця дільниця важлива. Для нас справа радгоспів зараз набуває великої гостроти.

Але вирішує всю справу піднесення сільського господарства, наше колгоспне господарство й ми мусимо на ґрунті тих досягнень, що ми маємо, забезпечити далі зміцнення наших колгоспів, наших позицій тут.

10. Даліше зміцнювати МТС і через МТС колгоспи.

Вирішальною ланкою, яка мусить стати в центрі уваги, є МТС з політвідділами, з партійною комсомольською організацією, які повинні стати дійсними організаторами колгоспного господарства в цілому. МТС це та ланка, на яку ми мусимо зараз негайно наполягти, щоб її перетворити на засіб, на джерело нового піднесення колгоспної творчості, нової хвилі боротьби за високі більшовицькі врожаї.

Який ми висновок робимо з досвіду роботи МТС цього року? Перш за все те, що в нас дуже багато МТС велетнів, які мають більш 100 тракторів, які обслуговують 60—70, а то й 80 тис. га землі, які обслуговують 40, а то і 50, а деякі і 60 колгоспів. Це ті велетні, керувати якими надзвичайно важко, це ті велетні, в яких живе керівництво не забезпечено, де керівники не знають ким керувати і де господарство поставлено надзвичайно кепсько.

Нам треба розукрупнити ці гіганти, довівши розмір зернових МТС до 60—80 тракторів з тим, щоб вони обслуговували 25—30 тис. га. Нам треба бурякові МТС розукрупнити до розмірів, щоб вони обслуговували 18—20 тис. га, 20—25 колгоспів.

Нам треба, розукрупнивши МТС, зміцнивши безпосереднє керівництво бригадами МТС. Центр ваги перенести в тракторну бригаду, машинову

бригаду, що працює в тій чи іншій групі колгоспів. Нам треба тракторні й машинові бригади, відповідно до планів МТС та договорів з колгоспами, закріпити за групою колгоспів, щоб ніхто не міг перекидати ці бригади до закінчення ними роботи в колгоспах.

Це ліквідує знеосібку, яка все ще заважає роботі... Ми повинні застосувати госпрозрахунок в усіх МТС і в МТС'івських бригадах. Розукрупнивши МТС та зміцнивши бригаду, можна ліквідувати дільниці МТС тому, що вони не виправдали себе. Вони не відіграли тої ролі організаторів, яку мусили відіграти. Організаційно зміцнюючи МТС, треба взятись рішуче за упорядкування господарства МТС, домогтись упорядкування, насамперед, фінансового господарства МТС, й утворити такий стан, щоб МТС була дійсно зразковим господарством щодо використання й зберігання машин і реманенту. Порядком самокритики треба сказати, що є немало випадків, коли МТС'івські двори є зразки безгосподарності, зразок шкідницького ставлення до машин і не є зразком правильного, культурного, більшовицького, соціалістичного господарства. Нам треба ліквідувати це ганебне становище і перетворити МТС в дійсно культурні центри, які впливають не лише на тих, що ведуть велику, культурну, політично-масову роботу серед колгоспних мас, а і тим, що застосовують нові методи в роботі, що впливають на колгоспи своїм культурним господарюванням у себе.

Зміцнення організуючої ролі й оперативного проводу з боку МТС колгоспами є бойовим невідкладним завданням партії і радянської влади. Насамперед, це стосується планування господарства колгоспів. Треба уникнути тих негативних фактів, коли МТС складає план і доводить планові завдання до колгоспів механічно, визначає роботу тракторів в тому чи іншому колгоспі, не зважаючи ні на наявність тяглових ресурсів, коли МТС в своїх планах намічає лише використання свого реманенту, а не забезпечує планового використання всіх ресурсів колгоспів, як живого тягла, реманенту, так і людської сили.

Планування у нас шкутильгає, починаючи зверху, з Наркомзему, з обласних земельних організацій, з Облтракторів, що ще не спромоглися поставити планування, оперативне керівництво роботою на той рівень, який би відповідав всім вимогам, що ставить партія й уряд. Але часто трапляється і таке, що плани, які спускаються зверху вниз, вже там унизу, замість пристосування до місцевих умов, замість урахування можливостей, за найкраще виконання планів, доводяться механічно, з перекрученням і потім боротьба за цей план значно утруднюється, а роботи провадять поза планом.

Будуючи нові методи планового керівництва колгоспами з боку МТС, треба буде в МТС утворити планові осередки, зміцнити роль директора МТС і начполітвідділу в справі перевірки планування, в справі боротьби за здійснення встановлених планів. Роль нашого агронома на сьогодні в галузі планування, агронома, який працює або в радгоспі, або в МТС, треба піднести на той рівень, якого вимагають завдання соціалістичного господарства, і забезпечити умови для повного використання агрономічних сил за їх прямими призначеннями. Нам треба перевірити керівний склад МТС, особливо тих людей, що працюють на машинах, щоб піднести на вищий щабель використання машин. Використання машин, яких дано таку велику силу в МТС і радгоспи, у нас перебуває на надзвичайно низькому рівні. Але використання машин залежить від тих людей, що на них та навколо них працюють. Ось чому нам доводиться зараз натиснути на те, щоб в найкоротший термін упорядкувати питання з кадрами, особливо в частині, яка обслуговує машини—боротися за підвищення якості підготовки кадрів.

Зміцнюючи керівництво МТС, ми мусимо забезпечити і зміцнення про-

воду в колгоспах, особливо в тих відсталих, що тягнуть назад показники району, області і республіки в цілому. Нам треба через МТС, через політвідділи ліквідувати відставання цих колгоспів з тим, щоб досвід найкращих, досвід передових застосувати і в цих відсталих.

Ми повинні уникнути і надалі не припускати тієї плінності кадрів в колгоспах, які є прямо такі бич для низки колгоспів. Є колгоспи, які за рік змінили по 8—9 голів. Є бригади, які на протязі року змінили 4—5 керівників. Яке може бути свідоме, кваліфіковане керівництво господарством, коли люди так часто міняються. Таку плінність не можна виправдувати тим, що люди не підходящі, або тим, що людей не добирали й не перевіряли. Не спроста було встановлено, що бригадирів затверджує РЗВ, затверджують районні партійні і радянські організації, не штампуючи, а перевіряючи — хто попав у бригадири. Не спроста встановлювалось, що голів колгоспів не можна міняти без облЗУ.

Ці вимоги ставились для того, щоб провідні кадри колгоспів уважно перевірялись, щоб ці провідні кадри, будучи перевіреними, мали підтримку з боку МТС, з боку політвідділу, з боку районних організацій у боротьбі за трудову дисципліну, за виконання завдань, за правильну організацію робіт у колгоспі.

Багато є колгоспів, які й досі ще залишаються гігантами. Настановлення III-ої Всеукраїнської партійної конференції про розукрупнення колгоспів так таки у багатьох місцях не проведено в життя. Ще й зараз, на сьогодні можна зустріти такі колгоспи, що мають 900 господарств, що мають 3.000 га, навіть у бурякових районах. Це свідчить про те, що у боротьбі за зміцнення оперативного, живого, повсякденного керівництва колгоспами, багато районних і обласних організацій недооцінили всієї важливості переведення в життя цього рішення III-ої Всеукраїнської партконференції. Без розукрупнення колгоспів ми не доберемося до кожного колгоспу, до кожної ланки; правління колгоспу не зможе знати кожної бригади, бригадира, і перевіряти його роботу, а перевіряючи допомагати в роботі, яким ця допомога конче потрібна. Без розукрупнення колгоспів не можна буде забезпечити боротьби з тими шкідницькими, куркульськими, націоналістичними, махновськими й іншими елементами, що користаючись з великого розміру колгоспів безкарно роблять свою підривну роботу й руйнують колгоспне господарство.

11. Посилити вогонь проти решток класово-ворожих елементів.

Не зважаючи на те, що ми завдали величезного, нищівного удару класовому ворогу, все ж і зараз, і на сьогодні ми не гарантовані від того, що в колгоспі немає, не залишилось класово-ворожих елементів, які ще є в країні, які ведуть класову боротьбу проти зміцнення колгоспів, проти політики партії і радянської влади, які намагаються захопити під свій вплив відсталі елементи колгоспників, граючи на дрібно-буржуазних настроях. Ми не гарантовані від того, що ці ворожі елементи не намагатимуться в повсякденній роботі підривати колгоспи.

Нам треба й далі провадити роботу за очищення колгоспів від рештків куркульсько-петлюрівських, махновських, націоналістичних елементів, піднести на вищий щабель революційну плінність та забезпечити громадський контроль над всіма особами, які працюють на керівній роботі. МТС та політвідділам треба перевіряти роботу бригад, колгоспів повсякденно і викривати таким шляхом ворожу підривну роботу, що є. На керівну роботу треба підбирати перевірених на роботі за цей рік кращих ударників-колгоспників. Ми мусимо висунути на роботу в колгоспах нових бійців за соціалізм, чи то партійців, чи то комсомольців, чи то безпартійних.

Зараз, після чистки партії, коли багато ворогів з партквитком в кишені

вичищено з партії, дехто ставить питання так: давайте комуністів з міст, з промисловості. Зрозуміло, що нашій партії доведеться надсилати багато людей на допомогу колгоспам, але наше завдання висунути на керівну роботу і безпартійних, щоб з них зробити партійних в найближчому майбутньому і використати для боротьби за кращі колгоспи, за розвиток соціалістичного сільського господарства, за побудову соціалізму в нашій країні.

Я нагадаю одну з вказівок тов. Сталіна на всесоюзному з'їзді колгоспників-ударників, де він говорив про більш сміливе втягнення безпартійних на керівну роботу в колгоспах і про те, що дехто з молодих партійців часто носив дере перед безпартійними. Він говорив: «Ось чому наші партійці, нинішні молоді партійці, що інколи гнуть кирпу перед безпартійними, повинні пам'ятати все це, повинні пам'ятати, що не чванливість, а скромність прикрашує більшовика». І дійсно, нам треба уважно перевіряти людей, хто може керувати бригадою, хто може керувати в колгоспі тою чи тою ділянкою, і сміливіше висувати позапартійних, які під керівництвом партосередку, під керівництвом парторга, під контролем МТС і політвідділу допоможуть нам боротись за зміцнення колгоспів і будуть поповнювати лави партії, як загартовані в боротьбі, дехто свідомі будівники соціалізму.

12. Виконання норм, максимальне використання машин, — основна передумова подальшого організаційно-господарського зміцнення колгоспів.

В боротьбі за зміцнення колгоспу, нам і надалі доведеться приділяти багато уваги і мати в центрі уваги боротьбу за виконання встановлених норм виробітку.

Дійсно, досвід цього року доводить, що в тих колгоспах, в яких справа встановлення норм виробітку була поставлена добре, там, де боротьба за виконання норм провадилась настирливо, там успішно проведено всі кампанії, там наслідки господарювання кращі, там робота посувається вперед, там виховуються ті дисципліновані, загартовані передовики ударники, що спроможні вести за собою всю колгоспну масу.

Порядок встановлення норм у нас ще не удосконалений, норми виробітку встановлюються здебільшого механічно, а між тим це є складова частина виробничого процесу, це є складова частина фінансового виробничого плану, це є складова частина бюджету робітного часу для колгоспа, для бригади.

Кількість трудоднів на кожну операцію, на кожну роботу, фонд трудоднів на виконання всієї виробничої програми на цей рік—мусять стати серйозним питанням господарського і політичного порядку тому, що перевиховувати колгоспників на свідомих, дисциплінованих робітників, свідомих бійців за соціалізм, це насамперед виховувати колгоспну масу за умов правильної організації праці, правильного розподілу і правильного витрачання сил. Вирішення цього завдання допоможе і мусить допомогти ліквідувати ті ганебні явища по відсталих ще господарних колгоспах, коли бригадир ще в цьому році, ще й влітку і під час копання й возовиці буряків тільки ходить, загадує виходити на роботу. Ліквідація цих явищ буде визначати перемогу над дезорганізаторськими елементами.

Основна маса колгоспів ліквідувала це ганебне явище, основна маса бореться за трудодні, за їх вартість, за їх цінність і розуміє, що боротьба за повноцінний трудодень—це є боротьба за правильну організацію господарювання, це є боротьба за добробут колгоспа і колгоспника, це є боротьба за перетворення колгоспа на більшовицький, а колгоспника на заможного.

Нам зараз цей досвід передових колгоспів треба запровадити по всіх колгоспах і бригадах з тим, щоб позбутися дрібнобуржуазних звичок і

остаточно ліквідувати вплив чужих елементів, який заважав і заважає ряду колгоспів стати на міцні ноги.

Коли ми добре організуємо людей, коли ми справді зміцнимо всі колгоспи, ми забезпечимо краще використання машин і насамперед тих, які вирішують основні завдання.

Візьмемо декілька фактів, які характеризують використання машин, в першу чергу тракторів. За 1933 рік по Зернотрактороцентру трактори на 1 листопада виробили годин більше на 4,8%, аніж в 1932 році. До кінця року вони вироблять більше. По Бурякотрактороцентру вироблено годин приблизно на 3,7% більше. Але вимірювати роботу лише годинами, які виробили трактори, ні в якому разі не можна.

Кожний трактор за кожну годину повинен виробити певну норму роботи, щоб успішно виконувати виробничі завдання. На ділі це часто зривається—ось докази: коли взяти порівняння, як виконували трактори норму виробітку, то виходить, що по Київській обл. трактори ХТЗ і СТЗ в 1932 році виконували норму на 65,9%, в 1933 р. пересічно такий же рівень виконання норм. Виходить, що годин відробили більше, а норми майже залишилися на місці.

По Харківській області ті ж трактори дають деяке зрушення. Коли 1932 року норми вироблялися на 52,3%, то в 1933 році норми виробляються вже на 70 проц. Тут є певне зрушення. Але чи можемо ми задоволитися цим відсотком виконання норм? Ні в якому разі. І тут питання про використання тракторів, питання про підготовку трактористів, про керівництво тими кадрами, що працюють на тракторах, а всі ці питання дуже актуальні, ми мусимо вирішити в ті місяці, що залишилися до весняної сівби.

Ще одне з найважливіших питань, яке дуже у нас позначається на виконанні завдань по зяблевій оранці—це витрачання пального. Всі МТС, бригади, що витрачають пальне, не додержують встановлених норм. У нас немає дбання, у нас не спостерігається потрібної боротьби проти перевитрат пального. Перевитрати пального часто такі великі, що це межує з злочином. Зловживань на цій ділянці забагато. Поводяться з паливом, як з водою. Всі вказівки ЦК і РНК про порядок одержання і витрачання пального залишалися на папері. В наслідок цього ми маємо такі ганебні факти, як перевитрати пального на 80—100 проц., а по деяких МТС і 200 проц. проти встановлених норм. Це все є наслідок, в першу чергу, недостатньої боротьби партійних і господарських організацій з фактами злочинного ставлення до такого цінного ресурсу, яким є пальне. Перевитрати пального в одних бригадах МТС, зривають постачання і безперервну роботу других. Партійні організації повинні покласти край безгосподарності МТС в справі витрачання пального.

13. По-більшовицькому готуватися до весни.

Товариші, підводячи підсумки сільсько-господарського 1933 року та оцінюючи їх, як позитивні досягнення й перемоги, зважаючи на відсталі ділянки, на недоліки в нашій роботі, нам доведеться вже зараз рубя поставити питання про більшовицьку підготовку до весняної сівби 1934 року.

Я вже тут говорив про проведення зяблевої оранки. Найбільше відстають у нас степові області. Там все ще покладаються на те, що осінь тепла й спроможуться зяб підняти в кінці листопада і в грудні. Але, товариші, зяб треба підняти своєчасно, бо той буде мати добре підготовлену землю на весняну, хто зяблеву оранку підніме раніш. І тут треба зазначити, що добре підготовлену землю на весну буде мати Чернігівська область, яка добре виконала планове завдання по зяблевій оранці, і Київська область, яка теж виконала план зябі. Степові області мусять підтяг-

нути райони, які відстають по зяблевій оранці, щоб підготувати землю для надранньої сівби, щоб підготувати кращий врожай ярих культур.

Планове завдання весняного сіву на 1934 рік по селянському сектору в кількості своїй не перебільшує фактичного засіву цього року. Є всі можливості для того, щоб наполягти на якості роботи. Коли в боротьбі за піднесення сільського господарства в 1933 році колгоспи і МТС домоглися значних успіхів в частині організації комісій по якісній прийомці робіт, коли вони в основному спромоглися прикувати увагу колгоспників до вищої якості робіт, то в боротьбі за врожай 1934 року, за більшовицький урожай другого року другої п'ятирічки нам треба на якість звернути ще більше уваги. Нам треба вже тепер всі засоби й всю нашу роботу скерувати на те, щоб в межах кількісного завдання на 1934 рік, забезпечити далі підвищення врожаю соціалістичних колгоспних і радгоспних ланів. Ми знаємо, що в цю весну відбудуться зміни по секторах, що частина одноосібників увійде в колгоспи тому, що піднесення рівня добробуту колгоспів і колгоспників притягне нові маси одноосібників в колгоспи.

Ми мусимо поставити собі завдання допомогти цим одноосібникам вступити до колгоспу, але тим одноосібникам, які заслуговують того, щоб вступити до колгоспу, приймати в колгоспи одноосібників треба індивідуально, і лише в тому разі, коли цей одноосібник не є куркуль, коли він не є шкідницький елемент, коли він буде і зуміє боротися за зміцнення колгоспів, за розвиток колгоспного господарства. Але ставити собі за завдання охопити всіх одноосібників колгоспами, ми не можемо. Залишиться певна частина одноосібників, про яких доведеться потурбуватися, щоб вони нам не зірвали план весняної сівби.

Одноосібники зараз, за планом на весну, мають близько 3 млн. га землі, фактично може бути менше, але залишити без догляду, без керівництва, без боротьби за виконання засівних планів, коли б по одноосібному сектору залишилося хоча б 1 млн. га—ми не можемо.

Ми мусимо організувати та забезпечити з боку партійних організацій, а особливо з боку радянських організацій, сільрад, такий провід, таке керівництво, таку підготовку весняної сівби в одноосібному секторі, щоб тут у нас ніякого прориву не було. Восени одноосібник не досівав 414 тис. га, колгоспний сектор перекрив з лишком. Певну частину колгоспний сектор може перекрити й перекриє весною. Але одноосібник свої зобов'язання по засіву повинен виконати, бо хлібоздавання буде провадитися також відповідно до тих планів, по сівбі, які встановлюються. Ось чому, ми мусимо взимку й в найкоротший час використати всі можливості щодо доведення плану до одноосібних господарств, з'ясувати їм завдання держави щодо весняної сівби й організувати їм допомогу у виконанні цих завдань.

У нас планові завдання весняного сіву на 1934 рік мають ще одну особливість, яка полягає в тому, що ми мусимо переводити цю весняну сівбу, застосовуючи вже встановлені сівозміни.

Ми мусимо за осінь та зиму перевести нарізку полів сівозмін колгоспам, бригадам мусимо забезпечити обговорення встановленої сівозміни в ній велика запорука високих врожаїв. Запровадження правильних сівозмін ній велика запорука високих врожаїв. Запровадження правильних сівозмін є одною з найважливіших вимог до МТС і колгоспів, що їх ставить партія й уряд в боротьбі за зміцнення колгоспів, за дальший розвиток соціалістичного сільського господарства.

ЦК КП(б)У ставить питання перед ЦК ВКП(б) і Союзним урядом про збільшення по УСРР клину чистих парів у 1934 р. Це прохання задоволено. У нас клин чистих парів по селянському сектору перебільшує 2.100.000 га. Це значно поліпшує справу сівозмін, хоча трохи й не забезпечує ще повного запровадження в цьому році встановлених схем. Алеж

ми мусимо забезпечити цей паровий клин успішним і своєчасним проведенням весняного сіву багато краще, ніж в цьому році. План весняного сіву і підготовку ранніх парів ми повністю забезпечимо за умов, коли планові завдання весняного сіву й встановлені сівозміни уважно проробимо за активної участі колгоспних мас, тобто доведемо до свідомості всіх колгоспних мас, до кожного колгоспника. Цю роботу ми мусимо провести в найкоротший час.

Зараз ми ще не впоралися з утворенням насіннєвих фондів, але ми певні, що ті наявні ресурси хліба, які є в колгоспах, цілком забезпечать утворення насіннєвих фондів по основних культурах. Не без того, що окремі відсталі колгоспи (таких колгоспів є в кожній області декілька десятків, а може й півтори—дві сотні по Україні це може бути близько одної—півтори тисячі колгоспів не більш) потребують певної допомоги в тій чи іншій культурі. Від нашої оперативної, підготовчої роботи, від нашої настирливості залежить в найкоротший час, до 10 грудня, утворити насіннєві й страхові фонди по культурах, по всіх колгоспах, забезпечити насінням планові завдання весняної сівби цілком.

Колгоспи повинні утворити кормові фонди так на передзасівну годівлю худоби, як і на весь час засівної кампанії. Не можна терпіти такого стану, коли під час засівної кампанії той чи інший колгосп, або МТС в цілому, всі надії покладають, всі розрахунки свої пов'язують лише з тракторами. Недооцінка ролі живого тягла є велика загроза виконанню в термін засівних планів, як в колгоспах, так навіть і в радгоспах.

За зимовий час треба забезпечити підготовку людей і всю організацію засіву, особливо живого й механічного тягла так, щоб упоратись з весняною сівбою за короткий термін, ніж це ми зробили в цьому році. Розтягувати сівбу, це значить ставити під загрозу певну кількість врожаю, це значить свідомо йти на знижений врожай. Ми мусимо забезпечити належну підготовку живого тягла й маємо всі можливості підготувати його краще, ніж це було в попередні роки.

Ми закінчили хлібопоставку. Ми мусимо вивершити до 1 грудня вивозку буряку й лише в окремих районах може вона затягнеться на 1—2 п'ятиденки. Низка областей закінчує днями зяблеву оранку. Таким чином, основні великі перевезення ми закінчили й закінчуємо з осені. Нам залишається багато зимніх робіт, як то вивозка гною, вивозка каміння на шляхове будівництво, вивозка лісу тощо. Але ми в цьому році вступаємо в зимовий період більш підготовленими, більш озброєними, більш навченими, як переводити ці роботи й це утворює передумови для кращої підготовки живого тягла, для кращого забезпечення передпосівного місяця відпочинку робочої худоби, для кращого виходу в поле.

Нам треба забезпечити ремонт тракторів. Ви знаєте, що система постачання запчастин до тракторів змінилась. Тепер Ватозапчастина має sklepi й забезпечує постачання запчастин.

Але було б великою помилкою, коли б земельні органи, Облтрактори зайняли таку позицію, що раз Ватозапчастина постачає запчастини, то нам вже турбуватись нема чого. Навпаки, потрібні більші турботи, більша настирливість, більша перевірка, більше втручання в справу забезпечення ремонтуємих тракторів запчастинами тому, що нова організація може давати осічку там, де зовсім не бажано мати перебоїв. Дійсно, жовтневий план ремонту тракторів зірвано; 8% тракторів не поставлено на ремонт; 10% листопадового плану також під загрозою й це не лише, тому, що запчастин немає. Це тому, що підготовка ремонту, організація ремонту, підготовка людей, допомога людьми, кваліфікованими робітниками, технічними силами тощо, не була переведена до цього часу.

Ми перемогли в боротьбі за успішне виконання завдань 1933 року. На сьогодні ми мусимо з тією ж більшовицькою настирливістю повернутися

лицем до підготовки весняного сіву, до підготовки тракторів, до підготовки с.-г. реманенту, до підготовки людей.

Завдання підготовки людей уже встановлено ЦК. План передбачає підготовку нових 30 тисяч трактористів та перепідготовку 14 тисяч старих і 4.400 бригадирів тракторних бригад, 13.600 шоферів, 970 механіків та інших. Але ми і в 1933 р. майже повнотою виконували кількісні плани підготовки кадрів. Зараз нам треба наполягти на якісній підготовці кадрів тому, що тою недостатньою кваліфікацією трактористів, механіків, бригадирів, яка була в 1933 році, ми не забезпечимо кращих показників і дальшого піднесення нашого сільсько-господарського виробництва у 1934 р.

Поліпшення підготовки ми мусимо забезпечити шляхом постійної перевірки постановки справи на курсах, що підготовляють трактористів, бригадирів, механіків та наданням потрібної допомоги їм.

Перед нами також стоїть завдання перепідготовки, а в деякій частині і підготовки заново агрономів, які б знали доручену їм справу, як того вимагають партія й уряд, агрономів, які здатні керувати певною групою колгоспів, спираючись на тракторну бригаду на МТС. Нам треба підготувати таких агрономів, які б уміли всі наші агрономативи, всю нашу агротехніку свідомо, сумлінно доводити до колгоспів, до колгоспних мас, які б могли здійснювати все це на соціалістичних ланах.

У нас видано багато агрономативів, багато брошур, зокрема про посів буряка, а коли приїжджаємо в колгоспи, коли доберешся до бригади, коли перевіриш агронома, як він застосовує всі ці вказівки науки, то прямо жах бере. Виходить, що все це ніби то пишеться для душі, у практику ж, в оперативну роботу втілюють ці нормативи надзвичайно повільно. Далі терпіти такого ігнорування досягнень науки, цього концентрованого досвіду науково-дослідчих установ, наших кращих колгоспників, кращих МТС, кращих агрономів, ми терпіти не можемо. Ми повинні запроваджувати ці агрономативи, агротехнічні заходи, ураховуючи місцеві умови й зважаючи на всі обставини.

Дозвольте навести декілька фактів. Цього року в деяких районах почали рано сіяти буряки, посіяли їх в холодну землю й врожайність цих буряків гірша, ніж тих, що посіяли на 5—6 днів пізніше. Загальні строки у нас дано, але агрономи на місцях і колгоспний актив, які знають умови, які мають практичний досвід, повинні ці загальні норми розрахувати й застосувати, щоб сіяти в теплу землю, сіяти в певні терміни, готувати ґрунт, перевести над ґрунтом додаткові операції, відповідно до тих умов засміченості бур'янами тощо, які є на місці.

Ми на цей рік значно краще обробляли землю й восени можна було спостерігати, як велика маса колгоспників, колгоспниць, з вилами, граблями витягали пирій, бур'ян з колгоспних ланів, складали його в купи по шляхах і палили. Ми знаємо яку велику роботу проведено коло винищення бур'янів на весні цього року. Ми мусимо подвоїти, потроїти наші зусилля в боротьбі з бур'янами восени цього року й рано на весні, бо ґрунтове винищення бур'яну нам конче потрібно; щоб мати кращий врожай, МТС, колгоспи винищують остаточно бур'яни кращим обробітком землі. Це особливо стосується до буряків. У нас цього року є досвід з засівом буряків та його обробітком. Нам треба зважити на нього якомога повніше. Ми цього року сіяли буряки на 35% за обліком, фактично ж 40—50%, а в деяких районах і 60%—по веснооранці. Це значить, що не підготували глибокої оранки з осені. Дехто й зараз розмірковує так, що пізно вже орати під буряки, пізно орати на зяб, це не дасть певних наслідків. Таким настроєм треба дати рішучу відсіч тому, що підготування землі з осені дасть нам кращі наслідки, ніж веснооранка. Коли ж оранка

залишається на весну, то тоді по весні треба подвоїти роботу коло винищення бур'яну та обробітку, а наслідки вже ж будуть гірші.

Треба завчасно підготувати людей, щоб забезпечити поширення надранньої сівби, а надранню сівбу ми можемо провадити лише по зяблевій оранці, щоб не розводити бур'яну. Нам треба далі поширити яровізовані засіви, щоб запобігти шкоді від посухи. Ми повинні забезпечити завіз мінерального добрива не лише на станції залізниць, а в колгоспи, МТС і своєчасно, щоб це добриво попало на землю, тому що досвід цього року показує, що на цій ділянці є великі хиби. Цієї осені під глибоку оранку внесено мало добрива. В боротьбі за кращий урожай наступного року ми повинні наполягти з особливою силою на завезення добрива та вкладання його в землю, щоб були використані всі наявні можливості, які є в руках пролетарської держави та йдуть в руки колгоспів.

Цього року МТС і радгоспи повинні утворити запаси пального краще, ніж минулого; коли вибір пального відставав від завезення. А найважливіше й вирішальніше в справі пального це те, щоб за цей період налагодити справжній облік зберігання й витрачання його.

Ми весняну сівбу повинні провести без перевитрат пального, оскільки ці перевитрати можуть нам зірвати не лише терміни, а й кількісне виконання завдань.

У боротьбі за успішне виконання плану весняної сівби нам треба звернути увагу і на якість насіння. Насінні фонди треба засипати, зберігати, перечистити, звернувши особливу увагу на цілковите використання ресурсів сортового насіння, що ми його виробили цього року багато більше, ніж попереднього. Ми мали насінників цього року 709.000 га проти 500.000 га 1932 р. Врожайність більша, майже у два рази. Ми використали сортове насіння восени не цілком; значно відставала тут Донецька область. Ми маємо заготовлене сортове насіння, можемо ще заготовити, додатково вишукати та провести облік його, щоб цілком забезпечити на весну ту програму, яку встановлено. Здійснення цієї однієї з вирішальних передумов високого врожаю 1934 р. залежить тільки від того, як ми спроможемося оперативно це виконати.

14. Перші значні успіхи вимагають ще більшої мобілізації сил для дальшого піднесення сільського господарства України.

Успіхи, які ми маємо цього року, деякою мірою впливатимуть в бік демобілізації і заспокоювання на досягненнях окремих організацій, а ще більш окремих товаришів, яких треба зараз рішуче застерегти. Товариші, треба пам'ятати, що ми боремося не лише за ліквідацію ганебного прориву минулих років, ми боремося за соціалістичний врожай, за високий рівень колгоспних господарств, ми боремося за перетворення колгоспів на більшовицькі, а колгоспників—на заможних. Це в частині передових колгоспів уже досягнуто. Але передові колгоспи ставлять перед собою великі вимоги щодо задоволення культурних потреб. Нам треба поруч великої організаторської оперативної роботи у підготуванні до весняної сівби використати всю зиму, щоб у весняну сівбу колгоспник увійшов більш агро-технічно підкованим, щоб забезпечити політико-виховну роботу і серед членів партії і серед співчуваючих, і серед того позапартійного активу, який вирішуватиме бойові завдання партії й уряду 1934 р.

Нам треба підготувати реалізацію постанови ЦК про мережу кіно-театрів на селі, треба забезпечити повнотою кваліфіковане обслуговування тих курсів, тих семінарів бригадирів-ударників, колгоспників, колгоспниць, які тисячами зараз організується для підготування кваліфікованих кадрів, щоб створити вирішальну передумову нових блискучих успіхів 1934 р.

Партійна організація України, що з таким успіхом вивершила основні завдання цього року, повинна знайти і знайде у себе досить сил, щоб з

цих завойованих позицій піти до нових перемог, щоб забезпечити повнотою проведення і щодо кількості і щодо якості весняного засіву, щоб забезпечити високий врожай 1934 р., щоб настанови вождя партії тов. Сталіна, ухвали нашої партії і ленінського ЦК у питаннях сільського господарства якнайкраще провести в життя.

Наша парторганізація з допомогою багатомільйонних колгоспних мас спроможна буде вивести і виведе Україну на одне з перших місць серед областей і республік Радянського Союзу, і всі спроби націоналістичних елементів, всі спроби фашистських елементів, контрреволюційних сил підірвати колгоспне будівництво на Україні, всі спроби ворога загальмувати соціалістичне будівництво на Україні, щоб зірвати перемоги більшовицької партії в її велетенській роботі, соціалістичній перебудові українського села—зазнають рішучого вдару.

Всі ці контрреволюційні сили зустрінуть сталеві, великі, непереборні сили більшовиків і свідомих будівників соціалізму—колгоспників, що стають заможними, що озброєні наукою більшовицької партії, що провадять у життя єдину вірну, єдину правильну політику більшовицької партії, які боротимуться за проводом більшовиків з підтримкою усього робітничого класу Української Соціалістичної Радянської Республіки за генеральну лінію партії і в цій боротьбі знищать усі перешкоди, що стоять на цих шляхах.

За випробованим проводом ЦК ВКП(б) і вождя партії та світового пролетаріату тов. Сталіна, посиливши революційну більшовицьку пильність, мобілізуючи широкі колгоспні маси на отаточне подолання решток капіталістичних елементів, озброївши бойовою наукою Маркса—Леніна—Сталіна наші комуністичні й безпартійні кадри, ми підемо упевненим кроком до дальших перемог, на завоювання нових, вищих, міцніших позицій соціалістичного будівництва, за перетворення України, невід'ємної частини великого СРСР, на квітучу країну робітників і колгоспників (оплески).

Промова тов. П. П. Постишева

Товариші. На попередньому червневому пленумі ЦК КП(б)У ми обговорювали питання про те, якими шляхами проводити нам боротьбу за виконання того найвідповідальнішого, найскладнішого завдання в галузі сільського господарства, яке поставив перед більшовиками України ЦК ВКП(б) і особливо тов. Сталін.

Ми обговорювали тоді, як нам витягти сільське господарство України з глибокого прориву, як перетворити в життя українського колгоспного села гасло вождя нашої партії тов. Сталіна про перетворення всіх колгоспів на більшовицькі, усіх колгоспників на заможних.

Ми зрозуміли всю серйозність поставленого перед нами ЦК ВКП(б) завдання, його виняткову вагу для посилення моці всього Радянського Союзу, для дальшого піднесення ролі та питомої ваги СРСР на світовій арені.

Минуло тільки яких-небудь 5—6 місяців і КП(б)У прийшла до кінця сільсько-господарського року з рядом величезних досягнень у галузі колгоспного будівництва.

До XVI роковин Жовтневої революції цілком і передстроково вивершено річний план хлібоздачі по всіх секторах. На 5 листопада, на 15 днів раніше, ніж торік,—цілком виконано план осінньої сівби. Значно підвищилася проти минулого року врожайність колгоспних ланів України. Пересічно по республіці припадає від 4 до 6 кг. хліба на трудовень, причому значне число колгоспів забезпечили видачу 12—14 кг. і більше.

Такі основні показники, з якими колгоспна Україна прийшла до кінця сільсько-господарського року.

Про що промовляють ці цифри? Вони промовляють про те, що в наслідок більшовицької боротьби Україна вийшла з прориву 1931-32 р.р., подолала відставання свого сільського господарства і створила міцний фундамент для перетворення всіх своїх колгоспів на більшовицькі, усіх колгоспників на заможних.

Перемога України є перемога цілого Радянського Союзу, торжество генеральної лінії партії, наслідок мудрих вказівок вождя партії та світового пролетаріату тов. Сталіна й більшовицької боротьби КП(б)У за здійснення цих вказівок.

Ми успішно закінчили основні вирішальні сільсько-господарські роботи, а головне, ми цілком і передстроково виконали найпершу заповідь кожного колгоспника, кожного одноосібника—виконали свої зобов'язання з хлібоздачі перед нашою робітничо-селянською державою.

У нас, зрозуміло, ще дуже багато великих хиб. Чимало врожаю пішло з наших рук через великі втрати. Ми ще маємо ряд районів, особливо Старобільщини (Донецька область) і північної частини Одещини, які тягнуть донизу кількісні та якісні показники колгоспного господарства цілої України. Ви знаєте також, що ми не дуже добре закінчуємо рік щодо буряків у розумінні фактичної врожайності, порівняно з нашими плановими завданнями. У нас ще дуже багато буквально кричущих хиб в організації колгоспного виробництва та праці.

І всеж підсумки сільсько-господарського року, що оце скінчився, з безперечною очевидністю говорять про те, що вирішальний перевал у цілковитій ліквідації всіх наслідків відставання сільського господарства України ми взяли, Україна виходить у число передових, зразкових республік СРСР.

Детхо схильний на цій підставі ставити питання так, що чи не даремно шуміли про прорив, чи не занадто вже шуміли, чи такий уже глибокий був прорив, коли за яких-небудь 8-10 місяців його вдалося ліквідувати.

Такі міркування є найгрубіше недооцінювання тієї величезної допомоги, яку подав Україні ЦК ВКП(б) і наш уряд, допомоги, завдяки якій ми зуміли за ці короткі строки вийти з справді великих труднощів, які Україна мала на початок цього року.

Такі міркування є нерозуміння тієї величезної творчої будівничої сили, яка закладена в нашій могутній партії, в нашому великому радянському ладі, в тих мільйонах розкріпачених від капіталістичної експлуатації й поміщицько-куркульської кабали робітників та колгоспників, що творять нове соціалістичне життя.

Такі міркування є, нарешті, наслідок абсолютного нерозуміння тієї найсерйознішої перебудови форм та методів керування колгоспним сільським господарством, яку проробили за цей рік українські більшовики.

Товариші. Ми підбиваємо тепер підсумки боротьби за попередні десять місяців. І зобов'язані задати собі запитання: що ж дало нам змогу домогтися цих найсерйозніших успіхів у колгоспному будівництві? Якими лініями проходила наша боротьба? Ми повинні узагальнити досвід пройде-ного за ці десять місяців переможного шляху, знову й знову черпати з цього досвіду керування до дальшої більшовицької дії.

Вирішальне значення для ліквідації прориву в сільському господарстві

України мало те, що КП(б)У озброїлася історичними вказівками тов. Сталіна на січневому пленумі ЦК і ЦКК і всесоюзному з'їзді колгоспників-ударників і по-більшовицькому билася за здійснення цих вказівок.

На січневому пленумі ЦК та ЦКК тов. Сталін говорив:

«Не в селянах треба шукати причину утруднень у хлібозаготівлях, а в нас самих, у наших власних лавах. Бо ми стоїмо коло влади, ми розпоряджаємося засобами держави, ми покликані керувати колгоспами і ми повинні нести всю повноту відповідальності за роботу на селі».

На всесоюзному з'їзді колгоспників-ударників тов. Сталін говорив:

«Щоб стати колгоспникам заможними, для цього потрібне тепер тільки одне—працювати в колгоспі чесно, правильно використати трактори й машини, правильно використати робочу худобу, правильно обробляти землю, берегти колгоспну власність».

Ці дві вказівки вождя невіддільні одна від одної. Цими двома своїми вказівками тов. Сталін дав нам програму боротьби. Висока якість більшовицького керування й чесна сумлінна праця колгоспників—такі основні шляхи боротьби за піднесення та розвиток соціалістичного колгоспного сільського господарства.

За ці мудрі вказівки вождя КП(б)У билася й в боротьбі за їх здійснення вона перемогла.

А. Боротьба КП(б)У за ліквідацію відставання в сільському господарстві.

Виняткову вагу для боротьби КП(б)У за ліквідацію прориву в сільському господарстві мала історична ухвала ЦК ВКП(б) від 24 січня 1933 року, що дала сувору оцінку роботі КП(б)У в галузі сільського господарства.

Ця ухвала стала за найпотужніший важіль розгортання більшовицької самокритики в партійних організаціях України, за знаряддя підвищення пильності, бойової мобілізованості та озброєння партійних лав на боротьбу за ліквідацію прориву в сільському господарстві.

Тільки тепер ми можемо з усією повнотою оцінити величезне значення, яке мала, має і ще матиме для КП(б)У ця ухвала ЦК ВКП(б) від 24 січня 1933 року. Тільки тепер, оглядаючись на пройдений за ці 10 місяців шлях, ми можемо повною мірою усвідомити ту виняткову мобілізувальну вагу, яку вона, ця ухвала, мала. Ухвала ЦК ВКП(б) від 24 січня увійде в історію КП(б)У як перелімний момент, що відкрив нову смугу переможної боротьби більшовиків України за соціалістичне сільське господарство.

Найсерйознішу роль у подоланні відставання сільського господарства України відіграла величезна допомога, що її дістала Україна від Центрального Комітету партії й уряду СРСР: 35 млн. пуд. насінної, продовольчої і фуражної позики на весні 1933 року, 15 тис. нових тракторів, 2400 комбайнів і 3 тис. автомашин—ось такі основні цифри величезної матеріально-технічної допомоги, що її подали Україні ЦК ВКП(б) та Раднарком СРСР.

Якже ми, більшовики України, боролися за здійснення ухвал січневому пленуму ЦК і ЦКК, постанови ЦК ВКП(б) від 24 січня та вказівок тов. Сталіна? Наскільки ми зуміли використати допомогу, подану нам ЦК ВКП(б) та Раднаркомом СРСР для ліквідації прориву в сільському господарстві України?

Боротьба КП(б)У йшла такими основними лініями:

а) лінією посилення більшовицької мобілізованості наших партійних організацій;

б) лінією розгрому шкідницьких і націоналістичних елементів, що проникли на різні ділянки соціалістичного будівництва і особливо будівництва української соціалістичної культури;

в) лінією зміцнення випробуваними керівними кадрами наших районів, політвідділів МТС, колгоспів і радгоспів;

г) лінією підвищення відповідальності пролетарських організацій міст України за дальше піднесення й розвиток колгоспного сільського господарства;

д) лінією перебудови методів керівництва сільським господарством, відповідно до нових умов на селі;

е) лінією піднесення нової хвилі трудового ентузіазму у найширших массах колгоспників і колгоспниць.

Ось такі лінії, якими йшла боротьба КП(б)У за перетворення в життя вказівок тов. Сталіна, за розв'язання поставленого Центральним Комітетом завдання за подолання відставання сільського господарства України.

1. За підвищення мобілізованості та боєспроможності КП(б)У.

Притуплення більшовицької пильності було однією з найсерйозніших причин прориву в сільському господарстві України і найсерйознішим обвинуваченням, що було зроблене більшовикам України ЦК ВКП(б).

Перше завдання полягало тому в тім, щоб розворушити, вздихати партійну організацію України, мобілізувати її на ліквідацію прориву.

Що ми зробили щодо цього?

Поперше,—з усією більшовицькою різкістю викрили допущені помилки й довели до свідомості кожного комуніста ту різку критику й оцінку, яку дав ЦК ВКП(б) комуністичній партії України в своїй постанові від 24 січня.

Це відіграло виняткову роль в організації боротьби КП(б)У, бо це викрило причини й коріння прориву, змусило кріпко задуматися кожного члена КП(б)У над тією серйознішою небезпекою, яку являло дальше затягання відставання сільського господарства України, піднесло більшовицьку пильність і мобілізувало лави КП(б)У на боротьбу.

Подруге,—організували чистку лав КП(б)У від класово-ворожих, петлюрівських, махновських, білогвардійських елементів, від буржуазних переродженців.

Досить сказати, що тільки по тих областях України, де чистка вже проходить, з 120 тис. тих, що пройшли чистку, було вичищено на 15 жовтня 27.500 чол. з членів партії і кандидатів різних класово-ворожих, нестійких, розкладених елементів. Це також відіграло величезну роль в справі піднесення мобілізованості та боєспроможності комуністичної партії України.

Потретє,—завдали ряд нищівних ударів по націоналістичних, петлюрівських елементах, що засіли на різних ділянках соціалістичного будівництва і особливо будівництва української соціалістичної культури (колгоспи, МТС, земельні органи, сільгоспакадемія, ВУАМЛІН, ВУАН, Наркомосвіти, земельні та інші органи державного апарату).

Тут виняткове значення мало викриття й розгром націоналістичного ухилу Скрипника, ухилу, що змикався з імперіалістичними інтервентами фашистської Німеччини та панської Польщі, які намагаються відірвати Україну від Радянського Союзу й створити умови для реставрації капіталізму в СРСР.

Скрипник був ширмою для махрових націоналістів. За його спиною, користаючись з його авторитету, націоналістична контрреволюція розставляла свої сили, робила свою шкідницьку справу.

Викриття націоналістичного ухилу Скрипника дало змогу взятися до очищення різних діляниць соціалістичного будівництва і особливо будівництва української соціалістичної культури від петлюрівських, махновських і інших націоналістичних елементів.

Тут пророблено велику роботу.

Досить сказати, що за цей час було вичищено понад 2 тис. чоловіка націоналістичних елементів із системи Наркомосу, понад 300 наукових і редакторських працівників.

Тільки по 8 центральних радянських установах ми вишибли понад 200 чол. націоналістів і білогвардійців, які посідали посади завідувачів відділів, завідувачів секторів тощо.

Тільки по двох системах, по яких у мене є узагальнені відомості—по кооперації й заготзерну,—ми вишибли понад 1000 чоловіка націоналістів і білогвардійців, не рахуючи куркулів та інші ворожі елементи.

Це вибило ворога з його логовища, паралізувало його роботу, деморалізувало його, очистило наш державний апарат, розчистило шлях ухвалам ЦК партії й уряду, що їх клали під сукно й саботували ці елементи, відкрило доступ ухвалам партії й уряду до кожного колгоспу, кожного колгоспника, кожного одноосібника.

Усе це мало надзвичайно серйозне значення для ліквідації прориву в сільському господарстві України.

2. Зміцнення керівних кадрів колгоспного виробництва.

Дальшою лінією боротьби КП(б)У за ліквідацію відставання сільського господарства було зміцнення керівних кадрів районів, МТС, колгоспів і радгоспів.

Ми міцно засвоїли неодноразові вказівки тов. Сталіна, що «люди вирішують завдання». Тут пророблено надзвичайно велику роботу й немає ніякої потреби її змазувати.

Наведу кілька цифр. За останні 10 місяців надіслано на керівну роботу 1340 товаришів. За цей час були замінені міцнішими працівниками 237 секретарів райпарткомів, 249 голів райвиконкомів і 158 голів районних контрольних комісій.

За проводом і з безпосередньою допомогою ЦК ВКП(б) на Україні були організовані 643 політвідділи МТС і 203 політвідділи радгоспів, куди були надіслані в загальному числі 3.000 керівних працівників, що відіграли виняткову роль у впровадженні нових форм і методів керівництва соціалістичним сільським господарством, в ліквідації прориву у сільському господарстві України.

За минулий період були послані до колгоспів найменше 10.000 чоловіка, в тому числі на постійну роботу як голови колгоспів, секретарі осередків та парторги колгоспів 3.000 чоловіка.

На село був двинутий великий загін міцних випробуваних більшовиків—організаторів колгоспного будівництва.

Такі основні заходи КП(б)У лінією зміцнення перевіреними кадрами районів, МТС, колгоспів і радгоспів.

Однією з найважливіших ліній боротьби КП(б)У за ліквідацію прориву в сільському господарстві була боротьба за безпосередню, активну участь пролетарських організацій міст України в ліквідації відставання сільського господарства.

Міські організації звичайно вважали, що їхній обов'язок щодо колгоспного будівництва вичерпується періодичними, найчастіше святковими, наїздами порядком шефства.

Цього року було різко поставлено питання про те, що промислові пар-

тійні організації міст України несуть безпосередню відповідальність за ліквідацію прориву в сільському господарстві.

І це дало свої виняткові наслідки. Участь пролетарських організацій міст у боротьбі за ліквідацію прориву в сільському господарстві виявилась в активній допомозі МТС і колгоспам в організації зимово-весняного ремонту, в надсиланні ремонтних бригад для поточного ремонту безпосередньо на полі, в допомозі колгоспам матеріалами, інструментами, устаткуванням, в надсиланні заводами людей для допомоги колгоспним осередкам, в допомозі викриванню й вишибанню з колгоспів класово-ворожих елементів і, що особливо цінно,—в передачі передового досвіду соціалістичної промисловості колгоспам.

Робота на селі стала органічною частиною роботи заводських організацій: ми включили до безпосередньої боротьби за ліквідацію прориву в сільському господарстві та величезні могутні резерви, як промислові організації міст України.

Такі основні заходи, проведені КП(б)У лінією включення пролетарських організацій міст України до безпосередньої боротьби за ліквідацію прориву в сільському господарстві.

3. Перебудова методів більшовицького керівництва сільським господарством.

Дальшою, найважливішою лінією боротьби КП(б)У за перетворення в життя вказівок тов. Сталіна та ухвал січнього пленуму ЦК і ЦКК була перебудова методів керівництва колгоспним сільським господарством.

У своїй промові «Про роботу на селі» тов. Сталін говорив:

«Партія уже не може тепер обмежитися на окремих актах втручання до процесу сільсько-господарського розвитку. Вона повинна тепер взяти до своїх рук керування колгоспами, взяти на себе відповідальність за роботу й допомогти колгоспникам вести своє господарство вперед на основі даних науки й техніки».

Ці слова тов. Сталіна були для КП(б)У керівництвом по дії в боротьбі за перебудову форм і методів свого керування колгоспним сільським господарством.

Що ж ми в цьому напрямі зробили?

Ми міцно вдарили по старих шкідливих методах командування та гоголо адміністрування, виховуючи наші керівні кадри в дусі вказівки ЦК ВКП(б) про те, що в новій обстанові роботи на селі «ще більше зростає значення масово-політичної та організаторської роботи».

Виховували наші керівні кадри в дусі того, що не стільки репресії вирішують завдання, скільки допомога, конкретні директиви, показ, як треба робити.

Добивалися оперативності в керівництві, борючись проти кабінетних, паперово-канцелярських методів керівництва, коли, за влучним виразом тов. Сталіна, люди сидять, самовдоволено риплять перами і думають, що цим вони забезпечують керівництво колгоспами.

Ми засудили стару «систему» керування способом наїзництва сотень уповноважених та замінили її системою допомоги сільським парторганізаціям способом надсилання людей на тривалу роботу безпосередньо до колгоспу й бригади. З непослабною увагою стежили за перебігом сільсько-господарських кампаній в областях і вирішальних районах і вчасно реагували на найменше уповільнення темпів та самозаспокійливу благодущність.

Ми звернули особливу увагу на боротьбу з порушеннями революційної законності, що на них не рідко штовхав комуністів класовий ворог і провадили нещадну боротьбу з антидержавними тенденціями в радгоспах, МТС, районах і колгоспах. Щодо цього характеристичний випадок з

Одеським Зернотрестом, зінківська справа в Харківській області та ряд інших виявів антидержавних тенденцій, по яких і ЦК КП(б)У і обласні партійні організації дуже міцно вдарили.

Ми повели рішучу боротьбу з найшкідливішою «системою» черговості проведення сільсько-господарських робіт, що збігаються в одному періоді й домоглися тут помітних успіхів.

Досить сказати, що коли торік на 1 листопада план хлібозаготівель був виконаний на 41%, обмолот на 64%, озима сівба на 86%, копання цукробуряків на 69%, возіння цукробуряків на 60%, то цього року на 1-ше листопада ми мали виконання річного плану хлібоздачі на 89%, обмолоту на 84%, озимої сівби на 97%, копання цукробуряків на 84%, возіння цукробуряків на 65%.

Це найкраще свідчить про наші успіхи в боротьбі за вміле більшовицьке поєднання робіт, що збігаються в одному сільсько-господарському періоді, хоч сказати, що тут уже досягнуто докорінного перелому, ніяк поки що не можна.

Ми перебудували організаційну структуру сільської парторганізації, перевіривши її з територіального принципу побудови на виробничий. Створили колгоспний осередок і розширили охоплення колгоспів партійним впливом. Тільки по 218 врахованих районах України є тепер 6.120 колгоспних осередків, 960 територіальних осередків, 1900 партійних і комсомольських груп і 2500 парторгів. Цю сітку створено замість попередніх 4.500 сільських осередків і кандидатських груп. Тим самим ми значно зміцнили політичний провід колгоспів.

Такі основні заходи, що їх КП(б)У провела лінією перебудови методів і форм керівництва колгоспним сільським господарством.

4. Піднесення нової хвилі трудового ентузіазму.

Дальшою лінією боротьби за ліквідацію прориву в сільському господарстві була боротьба за піднесення нової могутньої хвилі трудового ентузіазму в колгоспних масах.

Величезну роль тут відіграв всесоюзний з'їзд колгоспників-ударників та гасло тов. Сталіна про заможне життя.

Що ми зробили в напрямі піднесення хвилі ентузіазму в колгоспних масах?

Перше. Розгорнули велику масово-пояснювальну роботу, довівши до свідомості кожного колгоспника й колгоспниці основні ухвали й закони партії та уряду про колгоспне будівництво. Однією з поширених й надзвичайно вдалих масових форм політичної роботи серед колгоспників стали зльоти як загальноколгоспні, так і окремих різних груп колгоспників. Охоплення цими зльотами колгоспників надзвичайно велике. Досить, прикладом, сказати, що по Київській області охоплено було зльотами тільки у період оброблення і збирання буряків до 150.000 чол., по Харківській області обласними, районними та політвідділівськими зльотами було охоплено 180.000 чол., по Чернігівській області—10.000 чол. і т. д.

Подруге. Виходячи з вказівки тов. Сталіна про те, що «жінка в колгоспі—велика сила», ми піднесли активність колгоспниць, залучаючи тисячі колгоспниць до керівної роботи в колгоспному будівництві.

По 16 районах Київської області є тепер 22.000 ланкових-колгоспниць, по 44 районах Дніпропетровської області 307 трактористок, 215 бригадирів-жінок, по 4 районах Чернігівської області—289 колгоспниць—членів сільрад і т. д. і т. п.

Потрете. Підвищили активність комсомольської організації на селі 241.000 комсомольців, що безпосередньо працювали в колгоспному виробництві, 159 ударних комсомольських бригад ремонту тракторів, орга-

нізація 1253 комсомольських зразкових стаєнь, організація комсомольського конкурсу комбайнерів 1500 комбайнів, організація 4.000 комсомольських агрегатів у період збирання—такі науривчастіші і далеко неповні показники комсомольської боротьби за ліквідацію прориву у сільському господарстві України.

Почетверте. Включили до боротьби за колгоспний урожай десятки і сотні тисяч дітей, піонерів, розгорнувши на цій базі велику виховну роботу серед них.

Досить назвати такі цифри, як участь 540.000 дітей у збиранні колосків та охороні врожаю, як участь 10.000 дітей у боротьбі з шкідниками врожаю тільки в 25 районах і т. п., щоб здобути уявлення про величезний розмах цього масового руху.

Поп'яте. Розгорнули величезну хвилю соцзмагання та ударництва, застосувавши цього року такі нові форми, як змагання між областями і районами, колгоспами і бригадами. У нас висунулися тисячі найвизначніших героїв колгоспного виробництва. Як і в промисловості, **ми перетворили соцзмагання та ударництво в колгоспах на стиль і метод більшовицької боротьби.**

Пошосте. Ми міцно засвоїли вказівку тов. Сталіна про чесних одноосібників, як завтрашніх колгоспників, повели рішучу боротьбу проти недооцінювання одноосібника, організували допомогу йому в сівбі та збиранні, всіляко допомагали йому наблизитися до колгоспу і домоглися того, що за минулі 10 місяців до колгоспів України за найприблизнішими підрахунками вступило 80.000 нових господарств.

Посьоме. Усю цю велику масово-політичну роботу ми сполучали з методами примусу щодо ледарів, нахлібників, борючись за соціалістичне ставлення до колгоспної праці й колгоспного майна.

Такі основні заходи, що їх КП(б)У провела лінією піднесення нової потужної хвилі трудового ентузіазму в найширших масах колгоспників.

Такі основні лінії, що ними проходила наша боротьба за ліквідацію відставання сільського господарства України. Такі основні заходи, проведені КП(б)У в цьому напрямі.

Величезна допомога, дана Україні ЦК ВКП(б) та особисто тов. СТАЛІНИМ, і наша більшовицька робота цього року дала нам перемогу. За один тільки серпень Україна без усякого натиску дала 54% річного плану хлібоздачі.

Ряд районів і колгоспів, які ще торік «красувалися» на чорній дошці, вийшли з честю, більшовицькою честю з нинішнього сільсько-господарського року.

Візьміть, приміром, **Оріхівський район** Дніпропетровської області, славнозвісний **Оріхівський район**, що прошумів на цілий СРСР торік, район, у проводі якого торік опинилися зрадники справи робітничого класу та колгоспного селянства.

Ось порівняльні дані по **Оріхівському району** за минулий і цей рік. Хлібозаготівлі 1932 року при плані 11.834 тонни, на 1 листопада район виконав тільки на 46,4%, а 1933 року, при плані 20.231 тонна, на 1 листопада виконано 98%. Весняну сівбу 1932 року район виконав на 25 травня на 70%, а 1933 року виконав цілком. Осінню сівбу 1932 року виконано на 78%, а 1933 року до I-XI виконано цілком.

Візьміть не менш відомий **Солонянський район** тієї самої Дніпропетровської області. Він також мав торік досить гучну й ганебну славу.

Ось порівняльні показники по цьому району.

Весняну сівбу 1933 року район закінчив раніше, ніж торік, на 34 дні;

косовицю—раніше, ніж торік, на 32 дні. Полоття цього року проведено на площі 54.128 га, а минулого—тільки на 4.754 га. Молотьба 1932 року тяглася до січня, а цього року до 16 рооквин Жовтня молотьбу цілком закінчили. Торішній план хлібоздачі на 17.000 тонн був виконаний тільки на 52%, а план хлібоздачі цього року—на 26.000 тонн виконано цілком на 30 серпня.

Візьміть, нарешті, Карлівський район Харківської області, район, що сидів у глибочезному прориві, протягом ряду останніх років. Що ми там бачимо?

1932 року при плані хлібозаготівель на 17 тис. тонн район до 1 лютого плану не виконав, а 1933 р. район цілком закінчив виконання плану на 17 жовтня, здавши на 5.526 тонн більше, ніж 1932 року. Торік район сів до 18 листопада, виконавши план тільки на 86,3%. Цього року осінню сівбу закінчено по району 15 жовтня на 103,4%. Торік копання буряків було припинено 15 грудня при виконанні плану на 92,8%, цього року на 16 листопада викопано 98,8%.

Такі показники по окремих, найважчих, проривних торік районах. Ці показники досить промовисто говорять про те значне просування вперед, яке КП(б)У проробила цього року в галузі сільського господарства.

Ми створили міцний фундамент, щоб перетворити Україну на передову зразкову республіку СРСР, на республіку високих, стійких колгоспних урожаїв.

Досягнені нами цього року успіхи—тільки перші кроки.

Найнебезпечнішим був би тепер найменший вияв зарозумілості, самозаспокоєння, благодущності, запаморочення від успіхів.

Перед КП(б)У стоять тепер надзвичайно складні й відповідальні завдання. Колгоспно-радгоспне будівництво України треба піднести тепер на новий, ще вищий щабель.

Якщо на початку боротьби за ліквідацію прориву в сільському господарстві України основне завдання полягало у перебудові лав партійної організації, зламанні куркульського саботажу, розгромі класового ворога та ліквідації прямих наслідків шкідницької діяльності, то тепер більшовики України повинні перенести центр ваги на будівничу творчу роботу на всіх ділянках соціалістичного будівництва, в тому числі будівництва української соціалістичної культури.

Тому всякі спроби «відпочити», поблагодуществувати, повернутися знову до директивно-декларативних метод керування є тепер не менший злочин перед партією й вимагає такого самого засуду від усіх партійних організацій, як і притуплення більшовицької пильності у багатьох товаришів на Україні на попередньому проривному етапі.

Найжорстокіший опір недобитків класового ворога, найсерйозніші хибби в організації колгоспного виробництва та праці, низьке використання машин, великі втрати колгоспного врожаю, наявність ще ряду відсталих районів та колгоспів і незадовільні показники щодо буряків — усе це вимагає від КП(б)У дальшого напруження всіх сил, щоб закріпити досягнені успіхи, ліквідувати всі наслідки відставання минулих проривних років, забезпечити 1934 року більшовицький, ще вищий колгоспно-радгоспний урожай.

Б. Практичні питання колгоспного будівництва.

Якими основними лініями повинна проходити тепер наша боротьба за закріплення досягнених успіхів у сільському господарстві?

Робота наша повинна йти:

а) лінією дальшого організаційно-господарського й політичного зміцнення колгоспів;

- б) лінією боротьби за освоєння тієї величезної технічної бази, яку наша держава підвела під колгоспне виробництво;
- в) лінією всілякого поліпшення організації колгоспного виробництва й праці;
- г) лінією впровадження найновіших досягнень агротехніки;
- д) лінією дальшої боротьби за бережне, економне ставлення до колгоспного трудового, за високі прибутки колгоспників;
- е) лінією висування й готування більшовицьких керівних кадрів МТС, колгоспів і радгоспів;
- ж) лінією дальшого підвищення якості більшовицького керівництва колгоспним виробництвом.

У всіх цих основних питаннях доповідав нам тут т. Чубар. Я хочу спинитися на деяких окремих практичних завданнях, що стоять тепер перед нами в галузі сільського господарства.

1. Про колгоспи-гіганти.

Лінія наша, безперечно, повинна полягати в тім, щоб великі колгоспи, колгоспи-велетні розукрупнити протягом цієї зими.

Візьміть, наприклад, колгосп ім. Красіна, пологської МТС, Чубарівського району, Дніпропетровської області. Цей колгосп має 5.873 га землі, 618 господарств, 754 працездатних, 317 коней і понад 300 голів іншої робочої худоби.

У цьому колгоспі 21 виробнича бригада, з них 16 рілничих. Колгосп сидить уже кілька років у прориві. Торік він недосіяв 800 га озимої пшениці. Невиходи становлять там щодня найменше 100 чоловіка. З виконанням плану хлібоздачі та натуроплати у нього теж негаразд. Ясно, що такий колгосп треба розукрупнити.

Досвід розукрупнення показує дуже добрі наслідки.

Ось, приміром, колгосп ім. Ворошилова троїцької МТС, Покровського району, Донецької області. Торік він мав 3800 га землі, 740 працездатних, 97 коней, 88 волів, 461 корову.

Колгосп сидів у глибокому прориві. Взимку минулого року з нього виділився колгосп «15-тиріччя Жовтня». Нарізали йому близько 1.500 га землі, виділили 35 коней, 27 волів, 159 корів.

Цей колгосп «15-річчя Жовтня», що виділився, йшов цього року дуже непогано. Збирання провів на строк. Плани весняної й осінньої сівби виконав цілком і на строк. До початку листопада підняв 50% зябі. На трудоводень у нього, правда, не так уже густо (3 кілограми), але видно, що колгосп після того, як виділився, став міцніти й розвиватися.

Досвід показує, що розукрупнення дає в переважній більшості випадків позитивні наслідки.

Розукрупняти колгоспи-гіганти нам безумовно потрібно. Та надзвичайно було б шкідливо підходити до цієї справи механічно — розукрупняти без розбору, без індивідуального підходу до кожного окремого великого колгоспу.

2. Розміри МТС і райони їх діяльності.

Нам треба використати зимовий період для того, щоб внести ряд істотних корективів у райони діяльності наших МТС.

Справа тут доходить до курйозів. Ось, наприклад, село Бережинка, Зінов'ївського району. Там 5 колгоспів. Це село знаходиться від Зінов'ївська на віддалі 2 кілометри, але обслуговує його не Зінов'ївська МТС, що знаходиться в місті, а Аджамська МТС, до якої приблизно 20 кілометрів.

Або ось колгоспи Губівської сільради. Вони набагато ближче розташовані до компаніївської МТС, ніж до зінов'ївської МТС, яка їх обслуговує. Та справа в тому, що ці дві МТС різних адміністративних районів.

А чому не піти в таких випадках на те, щоб внести деякі корективи в територію суміжних, що межують, адміністративних районів.

Щодо МТС, перед нами так само, якщо і щодо колгоспів-гігантів, стоїть завдання розукрупнення. Візьміть, приміром, Червоноградську МТС Харківської області, 46 тис. га, 61 колгосп, 68 тракторів, з них 40 «ХТЗ», віддаленість окремих колгоспів від МТС до 40 км. За один тільки вересень витрачено на холості переїзди тракторів 7.300 годин. Ясно, що таку МТС треба, безумовно, розукрупнити.

Завдання розукрупнення ряду МТС та уточнення районів діяльності машинотракторних станцій треба нам поставити на порядок денний нашої найближчої роботи і якнайшвидше вирішити, щоб не тільки саму весняну сівбу, а й готування до неї вести вже на новій основі.

3. Колгоспне планування.

У промові «Про роботу на селі» тов. Сталін говорив:

«Колгосп є велике господарство. Але велике господарство не можна провадити без плану. Велике господарство у хліборобстві, що охоплює сотні, а іноді й тисячі дворів можна вести лише порядком планового керування. Без цього воно повинно загинути й розвалитися».

Тим часом у галузі колгоспного планування у нас сила найсерйозніших хиб.

Нам треба, зокрема, дуже кріпко поставити питання про розподіл завдань по окремих колгоспах. Тут надзвичайно багато ненормальностей.

Візьміть розподіл завдань щодо просапних культур. Ось колгосп «Нове село», Зінов'ївської МТС. Навантага просапних культур на одного працездатного становить по цьому колгоспу 2,1 га. А поруч колгосп тієї таки МТС «Комінтерн» дістав завдання щодо просапних з розрахунку 0,6 га на працездатного. А наслідок? В наслідок у колгоспі «Нове село» загинуло 26 га кукурудзи, 12 га баштану, 14 га сої, а урожай з просапного клину, що не загинув—дуже низький.

Візьміть, далі, розподіл завдань засівів з кормових культур. Ось вам колгосп «Червона зірка», Зінов'ївської МТС. Має всього 16 корів (усуспільнених та в індивідуальному користуванні), забезпечений природними вигонами по 4,4 га на голову худоби. Дістав завдання щодо сіяння кормових трав ще по 6 га на голову. А ось колгосп «Новий світ», цієї таки МТС. Має стадо корів на 140 голів, природних вигонів—0,6 га на голову і йому дається завдання з сіяння трав, виходячи з 0,8 га на голову худоби.

Візьміть далі, розподіл тракторних робіт між окремими колгоспами. Ось колгосп «Чорноморська комуна» Затишанської МТС, Одеської області. Він має 304 га озимого засіву, 28 коней, 18 корів. МТС йому зорала 102 га. А ось інший колгосп тієї таки МТС «Нова громада» має всього на 15 га менше озимого засіву, ніж попередній колгосп, зате має всього 18 коней і тільки 4 корови. МТС йому зорала лише 15 га.

Подібні факти,—а таких не мало,—говорять про механічний підхід до розподілу засівних завдань та технічного обслуговування МТС між колгоспами. Нам треба тепер кріпко взятися до цієї серйознішої ділянки роботи і протягом зими завдання поліпшення колгоспного й міжколгоспного планування організаційно забезпечити.

4. Взаємини МТС і колгоспів.

Надзвичайно серйозне питання це—питання про договірні взаємини МТС і колгоспів. Тепер ні колгосп не несе договірної відповідальності за те, що він, скажемо, не підготував поле для тракторних робіт, або погано

обслуговує тракторні бригади, ні МТС не відповідає перед колгоспом за зрив або недоброякісне проведення робіт.

Коли, наприклад, правління колгоспу ім. Сталіна, Вапнярської МТС, Вінницької області поставило питання про матеріальну відповідальність МТС за збитки, завдані колгоспові в наслідок невиконання станцією робіт колгосп оранки під озиму сівбу та підняття зябі, то представник МТС сха-рактеризував це «як куркульські настрої». Треба повести рішучу боротьбу з таким ставленням до договору. Треба встановити справді договірні взає-мини між МТС і колгоспами. Треба встановити найсуворіший систематич-ний контроль над перебігом виконання МТС та колгоспами зобов'язань за договорами, запровадивши в практику доповіді правління колгоспу та ди-рекції МТС на загальних зборах колгоспників про укладені договори та їх виконання по окремих сільсько-господарських періодах.

5. Про виробничу дільницю МТС.

Навколо питання про дільницю МТС точиться весь час велика диску-сія. Нам треба це питання розв'язати.

Як бути з дільницею? Тепер вона ніякого дійового впливу ні на ро-боту тракторних бригад, ні тим більше, на перебіг виробництва та госпо-дарювання в колгоспах не має. У багатьох випадках, проте, дільниця при всій своїй безпорадності стає межистінням між МТС і колгоспами.

До того ж у нас насадили дільниць більше, ніж треба. Ось приміром, Красновешківська МТС, Одеської області. Там 5 дільниць, одна з цих дільниць у самій Красновершці, тобто там, де й сама МТС. Такий самий стан і в Компаніївській та ряді інших МТС, Дніпропетровської області, припадає по дільниці на кожні 2 колгоспи. Це зовсім непотрібні речі.

Питання про виробничу дільницю не можна ставити ізольовано від пи-тання про розкрупнення МТС. Якби наші МТС мали такий район діяль-ності, що колгоспи були б розташовані від МТС не більш, як на 12—15 кілометрів, то дільниці непотрібні були б. Тоді МТС повинна була б мати роз'їзних механіків і пару-другу агрономів-інструкторів з прикріп-ленням до кожного з цих інструкторів певних колгоспів.

Але є МТС, як приміром, Аджамська, Одеської області, район діяль-ності якої витягся ковбасою і до найдавшої сільради близько 50 км. У та-ких випадках видно, у віддаленому кінці району діяльності МТС повинна бути виробнича дільниця.

6. Норми виробітку і розцінки в трудових.

Нам треба поставити й розв'язати також ряд питань, зв'язаних з нор-мами виробітку колгоспників та розцінками на трудові. Колгоспник на-вчився дуже міцно цінувати трудові. Це велике досягнення цього року. Але тут ще дуже багато хиб.

Потрібно з'ясувати, чому в ряді колгоспів вийшло, що колгоспники на основних польових кваліфікованих роботах виробили все ж менше трудо-днів, ніж доярка, сторож тощо.

Треба покласти край тому стану, що в деяких колгоспах на адмі-ністративний персонал та на обслуговування й досі йде 30, а то й більше процентів усіх трудових.

Потрібно домогтися, щоб кожний колгосп і кожна бригада мали твер-дий фонд—ліміт трудових і налагодити контроль над витрачанням цього фонду.

Щодо норм, то тут ми іноді забуваємо, що навколо норми точиться запекла класова боротьба. Ось нач. політвідділу Аджамської МТС тов. Прокопович розповідає. Приїхав він якось на поле, стоїть уся тракторна бригада. У чому річ: гас є, мастила немає. Вдруге приїздить, знову стоять

трактори — мастило є, гасу немає. Коротше кажучи, коли розслідували, то виявилось, що бригадир і його помічник з шкідницькою метою так виписували гас та мастило, щоб створювати розрив між ними. Ось як класовий ворог зриває нам не рідко виконання норм виробітку.

Але не все треба валити на класового ворога. Невиконання норм виробітку потрібно передусім пояснити хибами трудової колгоспної дисципліни. Візьміть, приміром, стан з виконанням норм на тракторах. Тут треба звернути особливу увагу на нічну роботу. По Зінов'ївській МТС, приміром, понад 40% перестоїв припадає на нічний час, при чому перестої ці не організаційно-технічного порядку, а через те, що тракторист спав, пішов на село і т. п., тобто через розхлябаність, брак трудової дисципліни.

7. Осінньо-зимовий ремонт.

Винятково серйозну увагу ми повинні звернути на готування та проведення осінньо-зимового ремонту.

Факти говорять про те, що розкачка в цьому напрямі покищо проходить дуже повільно. За директивою Уряду ми повинні були в жовтні відремонтувати 80% усіх тракторів, які підлягають капітальному ремонту, а відремонтували буквально одиниці.

Стан з готуванням ремонту по окремих МТС викликає дуже серйозні побоювання. Ось Красновершківська МТС, Одеської області. Вона повинна своїми силами відремонтувати середнім ремонтом найменше 25 тракторів, не кажучи вже про 25 молотарок. А ця МТС навіть не має майстерні й жодного верстату, має 3 робітників, міх та кувадло, які позичила в сусідній комуні, і зовсім не має поки запасних частин. А таким МТС чимало.

Велику справу ми зробили, створивши ремонтні заводи. Ось, приміром, ремонтний завод «Червоний Профінтерн», у Занов'ївському. Прекрасно устаткований і при своїй виробничій потужності легко впорається з заданою йому програмою капітального ремонту моторів. Але що погано? Погано те, що МТС приставляють мотори без дефектних відомостей, а потім «роздягають» ці мотори, знімаючи з них майже всі частини. Погано те, що повторюється історія з некомплектним і недоброякісним постачанням запасних частин. Цьому заводові надіслали 20 гільз, з них придатних тільки 4. Приблизно 30% усіх одержаних запчастин непридатні. Жодного підшипника й колінчастого вала їм не дали. Усі ці питання вивершення підготовки до осінньо-зимового ремонту треба швидше розв'язувати і на повний обсяг уже розгорнули й самий ремонт, борючись за кожний день, кожну годину, зимової перерви.

8. Готування кадрів.

Зиму ми повинні широко використати для масового готування й пере-підготування кадрів колгоспів та МТС, надто трактористів.

Торік у цій галузі були припущені найсерйозніші хиби та перекручення.

Візьміть, приміром, питання про програми та навчальні плани. Торік був такий стан, що з 800 навчальних годин для курсів трактористів 464 години пішло на загальноосвітні дисципліни, на навчання тракторної справи 70 годин, а питанням ремонту було віддано 50 годин. На курсах механіків із 672 навчальних годин на ремонтну справу віддавано 20 годин, зате 464 години приділялося на загально-освітні дисципліни і т. д.

А в наслідок ми мали такий стан, коли, приміром, у Межівській МТС на курсах трактористів училося 129 чол. з них трактористами стало тільки 35 чол.

На що нам треба звернути особливу увагу цього року? На комплекту-

вання курсів із справді відданих людей; на програми та навчальні плани, щоб не допуститися повторення горішніх неподобств: на забезпечення курсів кадрами висококваліфікованих керівників і, що надто важливо,—на матеріально-побутове обслуговування курсів.

9. Про партійно-масову роботу.

У царині організаційно-партійної та партійно-масової роботи на селі цього року, як я вже вище говорив, зроблено багато.

Але тепер у цій галузі постає ряд нових питань. Чистка, що пройшла в цілому ряді районів, ставить ряд нових питань. Ось, приміром, Зінов'ївська МТС, Одеської області. Там із 10 колгоспних осередків після чистки залишилося лише 5. Таких районів на Україні буде не мало. З цього видно, що питання про парторга набирає виняткового значення. Великої ваги набирають партійно-комсомольські групи.

Тим часом увага до цих ланок зовсім недостатня. Серед добираєних парторгів дуже багато непридатного для цієї роботи елементу. Недбайливість у добірї цих кадрів доходить до анекдоту. Ось до Компаніївської МТС Одеський обком прислав для роботи парторгом колгоспу товариша—перса національністю, який українською мовою зовсім не володіє, а російською—дуже лаmano й погано. Послали його тільки тому, що, як видно з його картки, він колись був сторожем біля збіжжя. До Красновершківської МТС,—Одеський Обком прислав парторга, виключеного з партії і т. д.

Усі ці питання організаційно-партійного порядку ми повинні найближчим таки часом розв'язати й забезпечити підготування колгоспів до весняної сівби міцним партійним впливом та оком.

І, нарешті, десяте питання.

10. Заходи щодо культурного будівництва.

Успіхи організаційно-господарського й політичного зміцнення колгоспів, значне зростання матеріального добробуту колгоспників є потужна база для нових досягнень культурного будівництва й культурної роботи на селі.

Кіно, радіо, спорт, бібліотеки, виставки, театри, агротехнічна пропаганда й т. д.—усе це ми повинні тепер кріпко дивинути на село. Боротьба за чисту, вибілену хату, за культурну лазню, й перукарню на селі повинна тепер посісти почесне місце в роботі наших парторганізацій.

Такі основні практичні питання, які я мав на оці поставити.

Товариші. За проводом ЦК ВКП(б), під керівництвом і з допомогою вождя нашої партії, ми, більшовики України, здобули велику перемогу.

Широкими колонами, лавиною разом з робітниками й колгоспниками України йшли ми в наступ, щоб витягти з прориву наше сільське господарство.

Завдання це виконано. Ми чесно, не на словах, а на ділі, виконали свої зобов'язання перед центральним комітетом нашої партії, розв'язали покладене на нас ЦК ВКП(б) завдання. Це наша гордість, гордість ВКП(б), гордість великого Радянського союзу в цілому.

Але перед нами стоять тепер нові, ще серйозніші й відповідальніші завдання. Обстановка для нас незрівняно сприятливіша. Наші можливості по-велетенському зросли. Підсумки нашої боротьби за ліквідацію прориву в сільському господарстві роблять нас певнішими, міцнішими. Давайте ж не відступати з досягнених позицій, успішно просуватися вперед і вперед, завойовуючи позицію по позиції.

Ще вище піднесемо наш більшовицький прапор в боротьбі за дальші піднесення й проквітання Радянської України—невід'ємної частини великого могутнього Союзу Радянських Соціалістичних Республік.

(Тривалі бурхливі оплески).